

# Achtergrondinformatie begrotingsknoppen

Corsa-nummer: T21.02747  
Datum: 25-03-2021

## Inhoud

|                                                                      |    |
|----------------------------------------------------------------------|----|
| Inleiding format begrotingsknoppen Kadernota 2022 .....              | 4  |
| ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN .....                                      | 7  |
| OZB-tarief woningen .....                                            | 7  |
| OZB-tarief niet-woningen .....                                       | 9  |
| OZB samenvoegen tarieven gebruikers en eigenaren niet-woningen ..... | 11 |
| Kapitaalinjectie Stedin .....                                        | 13 |
| Hondenbelasting .....                                                | 15 |
| Parkeergeld heffen .....                                             | 17 |
| BELEIDSVELD 1.1 GEMEENTERAAD, COLLEGE & GRIFFIE .....                | 19 |
| Omvang en kwaliteit ondersteuning gemeenteraad .....                 | 19 |
| Omvang en kwaliteit ondersteuning college .....                      | 21 |
| Autonome ontwikkelingen pensioengelden collegeleden .....            | 23 |
| BELEIDSVELD 1.2 SAMENWERKING .....                                   | 25 |
| Heroverwegen burgerparticipatie .....                                | 25 |
| BELEIDSVELD 1.3 DIENSTVERLENING .....                                | 27 |
| Heroverwegen niveau dienstverlening .....                            | 27 |
| Bereiken maximale tarieven .....                                     | 29 |
| BELEIDSVELD 2.1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID .....                    | 30 |
| Bezuinigen op / stoppen met ondermijning .....                       | 30 |
| Terugschroeven aantal BOA's .....                                    | 32 |
| Terugdringen budget cameratoezicht .....                             | 34 |
| BELEIDSVELD 3.1 SPORT .....                                          | 36 |
| Combinatiefunctionarissen .....                                      | 36 |
| Sportbeleid en accountmanagement .....                               | 38 |
| Sportbeleid en MIP .....                                             | 40 |
| Verhogen huren sportvelden .....                                     | 41 |
| BELEIDSVELD 3.2 CULTUUR .....                                        | 42 |
| Cultuurbeleid & accountmanagement .....                              | 42 |
| Cultuurtrein .....                                                   | 44 |
| Terugschroeven subsidie levendig Lansingerland .....                 | 46 |
| BELEIDSVELD 3.3 ONDERWIJS EN KINDEROPVANG .....                      | 47 |
| IHP - ENG bouwen .....                                               | 47 |
| Ombuiging leerlingenvervoer .....                                    | 49 |
| BELEIDSVELD 4.1 SAMENLEVING .....                                    | 51 |
| Uitvoering beleidsaccenten .....                                     | 51 |
| BELEIDSVELD 4.2 JEUGD .....                                          | 53 |
| Toegang aan de poort .....                                           | 53 |
| Casusregie/cliëntmanagement .....                                    | 55 |
| Veranderopgave Jeugd .....                                           | 57 |
| Niveau van dienstverlening/indicatie PGB niet vergoeden .....        | 59 |
| BELEIDSVELD 4.3 PARTICIPATIE .....                                   | 61 |

|                                                                             |     |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----|
| Inperken instroom (toetsen aan de poort) .....                              | 61  |
| Inkomensondersteuning.....                                                  | 63  |
| Misbruik en oneigenlijk gebruik .....                                       | 65  |
| Re-integratie instrumenten .....                                            | 67  |
| BELEIDSVELD 4.4 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING (WMO).....                   | 69  |
| Subsidies .....                                                             | 69  |
| Toegang aan de poort.....                                                   | 71  |
| Hulp bij huishouden: overstap indicatieprotocol van CIZ naar KPMG .....     | 73  |
| Hulpmiddelen: scootmobielpool invoeren bij verzorgingshuizen .....          | 75  |
| Collectief vervoer .....                                                    | 76  |
| Hulpmiddelen, niet verstrekken incidentele rolstoel .....                   | 77  |
| BELEIDSVELD 5.1 BEHEER OPENBARE RUIMTE .....                                | 78  |
| (beeld)Kwaliteit openbare ruimte .....                                      | 78  |
| Verduurzaming IBP .....                                                     | 80  |
| Tarieven grafrechten kostendekkend.....                                     | 82  |
| BELEIDSVELD 5.3 VASTGOED .....                                              | 84  |
| Verkoop van vastgoed, niet zijnde sportaccommodaties.....                   | 84  |
| Verduurzaming maatschappelijk vastgoed niet meenemen in het onderhoud ..... | 86  |
| Investering zonnepanelen op het zwembad .....                               | 88  |
| Verhoging huren vastgoed .....                                              | 90  |
| BELEIDSVELD 6.1 RUIMTELIJKE ORDENING .....                                  | 91  |
| Leefomgeving.....                                                           | 91  |
| Woningbouwbeleid .....                                                      | 93  |
| DCMR.....                                                                   | 95  |
| BELEIDSVELD 6.2 INFRASTRUCTUUR EN MOBILITEIT .....                          | 97  |
| Beperken/uitbreiden diensten bewaakte fietsenstalling .....                 | 97  |
| BELEIDSVELD 6.3 ECONOMISCHE ONTWIKKELING .....                              | 99  |
| Centrummanagement .....                                                     | 99  |
| Hortis cience .....                                                         | 101 |
| BELEIDSVELD 6.4 DUURZAAMHEID .....                                          | 103 |
| Verleggen accent duurzaamheid .....                                         | 103 |
| BELEIDSVELD 7.1 GRONDEXPLOITATIE.....                                       | 105 |
| Erfpacht .....                                                              | 105 |

## *Inleiding format begrotingsknoppen Kadernota 2022*

### **Toelichting**

Het proces van de totstandkoming Kadernota 2022 kent verschillende besprekingen/behandelingen in het college. Op 2 februari 2021 heeft het college zich uitgesproken over de uitgangspunten van de begroting; dat biedt ons de raadvorwaarden. Onderdeel daarvan is de zogenoemde 'baseline' van de financiële problematiek, bestaande uit onder meer de meerjarige tekorten vanaf 2022 zoals die in de begroting 2021 waren opgenomen en een aantal exogene/autonome ontwikkelingen. Deze posten moeten in ieder geval worden opgelost en maken géén onderdeel uit van de zogenoemde integrale afweging van de zaken waar we wel 'aan de knoppen' kunnen zitten.

### **Proces integrale afweging**

De besluitvorming over de financiële plaat van de Kadernota vergt integrale afweging door de collegeleden. Wij faciliteren dat proces van grof naar fijn. In onderzoekende zin hebben wij tweemaal een retraite (werkbepreking in aparte setting) met de collegeleden in petto.

De 1<sup>e</sup> retraite staat 9 maart op het programma. Doel is om met het college aan de voorkant van het proces te bespreken welke ambities financieel vertaald worden, wat daarbij aan financiële problematiek ligt en welke oplossingsrichtingen we mogen gaan gebruiken om te komen tot een sluitende begroting. Aan de orde komen dus de (nieuwe) financiële opgaven (nieuw beleid, claims, al dan niet wettelijke verplichtingen, politieke toezeggingen, etc) én mogelijke oplossingsrichtingen (ombuigingen, lastenverhoging, etc.) die we daarbij kunnen inzetten (zie onder). De uitkomsten in de vorm van richtinggevende uitspraken van het college gebruiken wij vervolgens voor de voorbereiding van de 2<sup>e</sup> retraite op 20 april. Dan gaat het om de integrale afweging op het niveau van de budgetten/€'s. Besluitvorming vindt in reguliere collegevergaderingen plaats.

### **Instrument integrale afweging**

Om de benodigde integrale afweging te faciliteren maken wij een totaaloverzicht van ambities (nieuw of nog oud beleid), noodzakelijkheden (claims, verplichtingen) en oplossingsrichtingen. Dat presenteren wij als een 'kruisjeslijst', die uit 'begrotingsknoppen' bestaat met elk één of meer standen. Daarmee zullen de collegeleden hun politieke en/of bestuurlijke voorkeuren moeten aangeven. Dat levert 'aan de voorkant' voor ons het huiswerk op waarmee wij een complete financiële plaat kunnen maken voor meer gedetailleerde integrale afweging in de 2<sup>e</sup> retraite.

Het 'format begrotingsknoppen' gebruiken we dus als input voor die kruisjeslijst. Met deze begrotingsknoppen bedoelen we posten die leiden tot een financiële mutatie in onze (meerjaren) begroting. Dit kan zijn een nieuwe claim (hetgeen leidt tot hogere lasten), een ombuiging of een andere oplossingsrichting (hetgeen leidt tot lagere lasten, of hogere inkomsten). Als het mogelijk is noemen we daarbij bedragen als indicatie (of bandbreedtes), maar het is vooral een kwalitatieve exercitie. Context in deze is wel relevant.

- a) We groeperen de begrotingsknoppen in 1 sjabloon per beleidsveld.  
*Wat zijn de individuele prioriteiten respectievelijk posterioriteiten en hebben we alle begrotingsknoppen?*
- b) Daarna worden alle sjablonen in 1 document naar alle collegeleden gestuurd voor een individuele beoordeling per collegelid.  
*Zijn er coalitiebrede prio's en posterio's?*
- c) Tot slot komen we samen in de retraites.  
*Welke oplossingsrichtingen wil men in collegiaal/collectief verband? Politieke keuzes maken (1<sup>e</sup> retraite)*  
*Hoe maken we de begroting sluitend? Creëren van gezamenlijk draagvlak voor gemaakte keuzes (2<sup>e</sup> retraite)*

Blanco Format met toelichting bij de invulvelden

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Welke begrotingsknop zetten we in?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Portefeuillehouder                                                         | Wie is politiek verantwoordelijk?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Categorie                                                                  | Is de knop een claim (technisch noodzakelijk, of nieuw beleid), een ombuiging, of een oplossingsrichting?<br><br>Zit de knop aan de ontvangsten- of uitgavenkant?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | We gaan in beginsel uit van meerdere standen:<br><br><ol style="list-style-type: none"> <li><b>1) Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.</b></li> <li><b>2) Beleid wijzigen we niet.</b> Financieel effect beperkt zich tot wat bij de uitgangspunten is afgesproken (zoals bijvoorbeeld toepassen indexatie).</li> <li><b>3) Beleid perken we in of stellen we uit.</b> Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.</li> <li><b>4) Beleid doen we niet meer.</b> Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.</li> </ol> |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | We gaan in beginsel uit van meerdere standen:<br><br><ol style="list-style-type: none"> <li><b>1) Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.</b></li> <li><b>2) Beleid wijzigen we niet.</b> Financieel effect beperkt zich tot wat bij de uitgangspunten is afgesproken (zoals bijvoorbeeld toepassen indexatie).</li> <li><b>3) Beleid perken we in of stellen we uit.</b> Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.</li> <li><b>4) Beleid doen we niet meer.</b> Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.</li> </ol> |
| Toelichting                                                                | Op welke manier wordt de begrotingsknop ingezet?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Context                                                                    | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Is er een wettelijke verplichting i.r.t. de begrotingsknop, of hebben we hier vrije keuze?</li> <li>2. Is er een relatie met het coalitieakkoord, bestaand beleid, of de Lansingerland toekomstperspectieven?</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Financieel effect                                                          | Kan er al een indicatie worden gegeven over het financieel effect van de begrotingsknop? Bijvoorbeeld een onder- en bovengrens.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Incidenteel/structureel                                                    | Van belang voor het bepalen van het structurele effect van de begrotingsknop.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Haalbaarheid              | Graag een uitspraak over de haalbaarheid van de begrotingsknop.                                                                                                                                                                                       |
| Politieke haalbaarheid    | Wat is maatschappelijk draagvlak en effect? Ligt er een raadsbesluit aan ten grondslag? Is er een raadswens/toezegging?                                                                                                                               |
| Bestuurlijke haalbaarheid | Wat zijn de wensen en ambities van de wethouder? Is er sprake van noodzaak als gevolg van een risico? Is er een samenwerking met andere bestuursorganen?                                                                                              |
| Juridische haalbaarheid   | Wat schrijft het BBV en/of financiële verordening voor? Welke juridische vereisten zijn er? Welke juridische gevolgen zijn er?                                                                                                                        |
| Technische haalbaarheid   | Zijn er uitvoeringstechnisch nog beperkingen? Hoe realistisch is het verwezenlijken van de begrotingsknop? Hebben we dit in eigen hand, of zijn we afhankelijk van derden? Wat is het effect op de organisatie? Is er een relatie met de P-begroting? |
| Beleidsterrein            | In welk beleidsterrein valt de knop?                                                                                                                                                                                                                  |
| Teammanager               | Wie is ambtelijk verantwoordelijk (teammanager of DT-lid)?                                                                                                                                                                                            |

## ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

### OZB-tarief woningen

| Format begrotingsknoppen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | OZB-tarief woningen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Portefeuillehouder                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Jan-Willem van den Beukel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Categorie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Oplossingsrichting aan de ontvangstenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)                                                                                                                                                                                                                                                                      | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)                                                                                                                                                                                                                                                                   | Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Toelichting                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <p>Deze begrotingsknop heeft verschillende standen en kan op een aantal manieren worden ingezet:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. We houden de tarieven gelijk.</li> <li>2. We verhogen het OZB-tarief naar het landelijk gemiddelde (zijnde een verhoging van 9%).</li> <li>3. We verhogen het OZB-tarief tot boven het landelijk gemiddelde.</li> </ol>                                                                                                                   |
| Context                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <p>We hebben een vrije keuze in het bepalen van het OZB-tarief woningen.</p> <p>In het coalitieakkoord is afgesproken dat de OZB voor woningen dient te dalen naar het landelijk gemiddelde niveau in 2022. Deze doelstelling is behaald (het OZB-tarief zit onder het landelijk gemiddelde).</p>                                                                                                                                                                                        |
| Financieel effect*<br><br><i>* Op het moment dat de COELO-atlas 2021 wordt gepubliceerd (naar verwachting in april), kunnen de cijfers worden geüpdatet. Dit is met name van belang voor het bepalen van het landelijk gemiddelde OZB-tarief woningen. In 2020 was het OZB-tarief in Lansingerland 9% lager dan het landelijk gemiddelde</i> | <p>De begrotingsknop kan op verschillende manieren worden ingezet, met verschillende financiële effecten:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. We houden de tarieven gelijk → geen financieel effect (m.u.v. eventuele inflatiecorrectie)</li> <li>2. Tarief verhogen tot het landelijk gemiddelde → PM</li> <li>3. Tarief verder verhogen tot 5% boven het landelijk gemiddelde → PM</li> <li>4. Tarief verder verhogen tot 10% boven het landelijk gemiddelde → PM</li> </ol> |

|                           |                                                                                             |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| Incidenteel/structureel   | Structureel                                                                                 |
| Haalbaarheid              |                                                                                             |
| Politieke haalbaarheid    | Vergt een raadsbesluit.                                                                     |
| Bestuurlijke haalbaarheid | Betreft een bestuurlijke keuze en is dus haalbaar.                                          |
| Juridische haalbaarheid   | We zijn vrij in het bepalen van het OZB-tarief woningen. Juridisch is de knop dus haalbaar. |
| Technische haalbaarheid   | Uitvoeringstechnisch is de knop haalbaar.                                                   |
| Beleidsterrein            | Algemene dekkingsmiddelen                                                                   |
| Teammanager               | Manus Twisk                                                                                 |

## OZB-tarief niet-woningen

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | OZB-tarief niet-woningen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Portefeuillehouder                                                         | Jan-Willem van den Beukel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de ontvangstenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Toelichting                                                                | <p>In de begroting 2021 is gekozen voor een trapsgewijze verhoging van het OZB-tarief op niet-woningen (€ 400.000 in 2021, € 750.000 in 2022 en € 1.050.000 in 2023 en 2024).</p> <p>In de komende begroting 2022 kunnen we ervoor kiezen deze trapsgewijze verhoging te versnellen, of om het tarief nog verder te verhogen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Het versnellen van de trapsgewijze verhoging betekent een incidenteel voordeel in 2022; de verhoging is vanaf 2023 immers reeds gemaximaliseerd.</li> <li>- Het tarief verder verhogen zal leiden tot een structureel voordeel, afhankelijk van het nieuwe tarief.</li> </ul> |
| Context                                                                    | <p>We hebben een vrije keuze in het bepalen van het OZB-tarief niet-woningen.</p> <p>In de bestuursakkoorden is niets vastgelegd over de OZB voor niet-woningen.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Financieel effect*                                                         | <p>De begrotingsknop kan op verschillende manieren worden ingezet, met verschillende financiële effecten:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. We versnellen de huidige trapsgewijze verhoging niet en houden het tarief gelijk → geen financieel effect.</li> <li>2. Huidige trapsgewijze verhoging versnellen → incidenteel voordeel in 2022.</li> <li>3. Tarief verder verhogen tot 5% boven het landelijk gemiddelde → PM</li> </ol>                                                                                                                                                                                                        |

*\* Op het moment dat de COELO-atlas 2021 wordt gepubliceerd (naar verwachting in april), kunnen de cijfers worden geüpdatet. Dit is met name van belang voor het bepalen van het landelijk gemiddelde OZB-tarief niet-woningen. Er is wel gerekend met het OZB-tarief niet-woningen 2021 van Lansingerland.*

|                           |                                                                                                     |
|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | 4. Tarief verder verhogen tot 10% boven het landelijk gemiddelde → PM                               |
| Incidenteel/structureel   | Afhankelijk van de keuze is het effect incidenteel of structureel.                                  |
| Haalbaarheid              |                                                                                                     |
| Politieke haalbaarheid    | Vergt een raadsbesluit.                                                                             |
| Bestuurlijke haalbaarheid | Betreft een bestuurlijke keuze en is dus haalbaar.                                                  |
| Juridische haalbaarheid   | We zijn vrij in het bepalen van het OZB-tarief niet-woningen.<br>Juridisch is de knop dus haalbaar. |
| Technische haalbaarheid   | Uitvoeringstechnisch is de knop haalbaar.                                                           |
| Beleidsterrein            | Algemene dekkingsmiddelen                                                                           |
| Teammanager               | Manus Twisk                                                                                         |

## OZB samenvoegen tarieven gebruikers en eigenaren niet-woningen

| Format begrotingsknoppen                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                                                                                                                                        | Samenvoegen OZB-tarieven gebruikers en eigenaren niet-woningen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Portefeuillehouder                                                                                                                                                                    | Jan-Willem van den Beukel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Categorie                                                                                                                                                                             | Oplossingsrichting aan de ontvangstenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)                                                                                                               | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)                                                                                                            | Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Toelichting                                                                                                                                                                           | <p>Momenteel hanteren we drie tarieven: een eigenarentarief en een gebruikerstarief voor niet-woningen en een eigenarentarief voor woningen. Voor de tarieven gelden geen absolute of relatieve limieten. Door aanhoudende leegstand van vooral winkel- en kantoorpanden wordt vanuit verschillende gemeenten geopperd om pandeigenaren te bewegen in het vinden van een huurder. Een mogelijke fiscaal instrument welke daarbij wordt gehanteerd is het afschaffen van de gebruikersbelasting dan wel het op nihil stellen van de OZB-tarief gebruikers niet-woningen, en dit tarief optellen bij het OZB-tarief eigenaren niet-woningen.</p> <p>Zowel het deel van de belasting dat een huurder/gebruiker als een eigenaar van een bedrijfspand zou moeten betalen wordt dan betaald door de eigenaar van het pand, die het vervolgens gedeeltelijk kan doorbelasten aan de gebruiker. Een dergelijke heffing op leegstand bij de eigenaar zou ervoor moeten zorgen dat pandeigenaren gestimuleerd worden in het vinden van een huurder.</p> |
| Context                                                                                                                                                                               | <p>We hebben een vrije keuze in het bepalen van het OZB-tarief voor niet-woningen.</p> <p>In de bestuursakkoorden is niets vastgelegd over de OZB voor niet-woningen.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Financieel effect*                                                                                                                                                                    | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p><i>* Op het moment dat de COELO-atlas 2021 wordt gepubliceerd (naar verwachting in april), kunnen de cijfers worden geüpdatet. Dit is met name van belang voor het bepalen</i></p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|                                                                                                                                           |                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| <i>van het landelijk gemiddelde OZB-tarief niet-woningen. Er is wel gerekend met het OZB-tarief niet-woningen 2021 van Lansingerland.</i> |                                                                             |
| Incidenteel/structureel                                                                                                                   | Structureel                                                                 |
| Haalbaarheid                                                                                                                              |                                                                             |
| Politieke haalbaarheid                                                                                                                    | Vergt een raadsbesluit.                                                     |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                                                                                 | Betreft een bestuurlijke keuze en is dus haalbaar.                          |
| Juridische haalbaarheid                                                                                                                   | Juridisch is de knop haalbaar; vergt wel een aanpassing van de verordening. |
| Technische haalbaarheid                                                                                                                   | Uitvoeringstechnisch is de knop haalbaar.                                   |
| Beleidsterrein                                                                                                                            | Algemene dekkingsmiddelen                                                   |
| Teammanager                                                                                                                               | Manus Twisk                                                                 |

## Kapitaalinjectie Stedin

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Eneco-gelden inzetten voor een kapitaalinjectie in Stedin                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Portefeuillehouder                                                         | Jan-Willem van den Beukel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de ontvangstenkant (rendement op een investering).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.</li> <li>2) Beleid wijzigen we niet.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Toelichting                                                                | <p>Wij bezitten 3,38% van de aandelen Stedin. Mocht het verzoek tot kapitaalinjectie worden doorgezet wordt de aandeelhouders verzocht gezamenlijk € 200 mln. te storten.</p> <p>Dit is voor ons een storting van € 6.760.000,- waar we cumulatief preferent dividend over krijgen.</p> <p>Daarnaast is er een mogelijkheid om 200% in te leggen (indien niet alle aandeelhouders naar rato van hun aandelenbezit storten), dus een investering van € 13.520.000.</p> |
| Context                                                                    | <p>Er is geen wettelijke verplichting voor een kapitaalinjectie in Stedin. Het biedt ons de mogelijkheid om rendement te halen uit het inzetten van de Eneco-gelden.</p> <p>Deze begrotingsknop hangt samen met de bestuursopdracht 'herziening financieringsstructurering'.</p>                                                                                                                                                                                      |
| Financieel effect                                                          | <p>We gaan in beginsel uit van 3 standen:</p> <p>Niets doen → geen extra investering</p> <p>100% fair share → investering van € 6.760.000</p> <p>200% fair share → investering van € 13.520.000</p>                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Haalbaarheid                                                               | De haalbaarheid is de afgelopen periode gedaald vanwege een conflict over de governance. De aandeelhouders willen meer zeggenschap in het bestuur van Stedin; Stedin zelf ziet dit niet                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | zitten. Daarom is de kapitaalinjectie door aandeelhouders voorlopig tot nader orde uitgesteld.                                                                                                                                        |
| Politieke haalbaarheid    | De kapitaalinjectie wordt gefinancierd met de Eneco-gelden. Het is een goede mogelijkheid om te voldoen aan de wens van de raad om rendement te behalen uit het inzetten van de Eneco-gelden.<br><br>Vergt een uitspraak van de raad. |
| Bestuurlijke haalbaarheid | De wethouder Financiën staat positief tegenover deze begrotingsknop. Er dient echter wel overeenstemming te worden bereikt met Stedin en alle andere aandeelhoudende partijen.                                                        |
| Juridische haalbaarheid   | Geen juridische gevolgen. Het gaat om preferente aandelen, dus uitkering van het dividend is vrijwel gegarandeerd.                                                                                                                    |
| Technische haalbaarheid   | Technische haalbaarheid is met name afhankelijk van het resultaat van de overleggen tussen Stedin en de aandeelhoudende partijen. Als daar groen licht wordt gegeven voor de kapitaalinjectie, is het technisch goed uit te voeren.   |
| Beleidsterrein            | Algemene dekkingsmiddelen                                                                                                                                                                                                             |
| Teammanager               | Manus Twisk                                                                                                                                                                                                                           |

## Hondenbelasting

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |            |                  |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------------|--|--------|------------|-------|-------------|---------|-------|-----------|-------------------------|----------|-----|----------|--------|----------|----|---------|--|--|--|------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Hondenbelasting                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |            |                  |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
| Portefeuillehouder                                                         | Jan-Willem van den Beukel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |            |                  |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de ontvangstenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |            |                  |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |            |                  |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |            |                  |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
| Toelichting                                                                | <p>We kunnen de hondenbelasting verhogen, zowel voor een eerste hond, elke tweede hond en volgende en voor een kennel.</p> <p>De tarieven en baten in 2021 zijn als volgt:</p> <table><tr><td></td><td>Tarief</td><td>Grondslag*</td><td>Baten</td></tr><tr><td>Eerste hond</td><td>€ 82,78</td><td>2.773</td><td>€ 229.549</td></tr><tr><td>Tweede hond en volgende</td><td>€ 115,95</td><td>286</td><td>€ 33.162</td></tr><tr><td>Kennel</td><td>€ 248,59</td><td>22</td><td>€ 5.469</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td><b>€ 268.180</b></td></tr></table> <p><i>* gegevens SVHW</i></p> |            |                  |  | Tarief | Grondslag* | Baten | Eerste hond | € 82,78 | 2.773 | € 229.549 | Tweede hond en volgende | € 115,95 | 286 | € 33.162 | Kennel | € 248,59 | 22 | € 5.469 |  |  |  | <b>€ 268.180</b> |
|                                                                            | Tarief                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Grondslag* | Baten            |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
| Eerste hond                                                                | € 82,78                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 2.773      | € 229.549        |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
| Tweede hond en volgende                                                    | € 115,95                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 286        | € 33.162         |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
| Kennel                                                                     | € 248,59                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 22         | € 5.469          |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
|                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |            | <b>€ 268.180</b> |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
| Context                                                                    | Er is geen wettelijke verplichting. We staan vrij in het bepalen van het tarief hondenbelasting.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |            |                  |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
| Financieel effect                                                          | Afhankelijk van hoeveel we de tarieven laten stijgen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |            |                  |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |            |                  |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
| Haalbaarheid                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |            |                  |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Vergt een raadsbesluit.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |            |                  |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  | Is een bestuurlijke keuze en dus haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |            |                  |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |
| Juridische haalbaarheid                                                    | Juridisch haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |            |                  |  |        |            |       |             |         |       |           |                         |          |     |          |        |          |    |         |  |  |  |                  |

|                         |                           |
|-------------------------|---------------------------|
| Technische haalbaarheid | Technisch haalbaar.       |
| Beleidsterrein          | Algemene dekkingsmiddelen |
| Teammanager             | Manus Twisk               |

## Parkeergeld heffen

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Heffen van parkeergelden                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Portefeuillehouder                                                         | Jan-Willem van den Beukel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de ontvangstenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Toelichting                                                                | <p>Er zijn twee manieren waarop parkeerbelasting kan worden geheven:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. De eerste is de groep mensen die parkeren in het gebied dat in de verordening is aangewezen als gebied voor betaald parkeren. Deze groep betaalt bijvoorbeeld door middel van het aanschaffen van een parkeerkaartje, door gebruik te maken van belparkeren of door op een andere wijze te betalen voor het parkeren</li> <li>2. De tweede manier is een vergoeding voor een door de gemeente verleende vergunning om op een bepaalde plek te parkeren.</li> </ol> |
| Context                                                                    | <p>Er bestaat geen wettelijke verplichting. De gemeente mag zelf bepalen of er parkeergelden worden geheven. Het vereist wel een vastgestelde verordening door de gemeenteraad. De verordening regelt in ieder geval:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- het gebied waarin de belasting wordt geheven</li> <li>- de tarieven voor de parkeerbelasting</li> <li>- welke vorm of vormen parkeerbelasting worden geheven.</li> </ul> <p>Er is geen relatie met het coalitieakkoord of de LSL Toekomstperspectieven.</p>                                                        |
| Financieel effect                                                          | <p>PM</p> <p>Er dient nader onderzoek te worden gedaan wat het financieel effect van deze begrotingsknop is.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Incidenteel/structureel   | Structureel                                                                                                                                                                                                                                  |
| Haalbaarheid              |                                                                                                                                                                                                                                              |
| Politieke haalbaarheid    | De heffing van parkeerbelasting vereist een vastgestelde verordening door de gemeenteraad.                                                                                                                                                   |
| Bestuurlijke haalbaarheid | Betreft een bestuurlijke keuze en is dus haalbaar.<br><br>In de omliggende gemeenten (Zoetermeer, Pijnacker-Nootdorp, Delft, Rotterdam) is het gebruikelijk dat parkeergelden worden geheven.                                                |
| Juridische haalbaarheid   | De heffing van parkeerbelasting vereist een vastgestelde verordening en tarieventabel door de gemeenteraad.                                                                                                                                  |
| Technische haalbaarheid   | Ja, maar er dient nader te worden onderzocht hoe de uitvoering van deze begrotingsknop wordt gerealiseerd, inclusief het effect op de organisatie en de relatie met de P-begroting. Bijvoorbeeld wat het betekent voor de handhavingskosten. |
| Beleidsterrein            | Algemene dekkingsmiddelen                                                                                                                                                                                                                    |
| Teammanager               | Manus Twisk                                                                                                                                                                                                                                  |

## BELEIDSVELD 1.1 GEMEENTERAAD, COLLEGE & GRIFFIE

### Omvang en kwaliteit ondersteuning gemeenteraad

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Omvang en kwaliteit ondersteuning gemeenteraad.<br><br>Mogelijke richtingen:<br><br>Inhoudelijke ondersteuning Griffie<br><br>Rekenkamer                           |
| Portefeuillehouder                                                         | Pieter van de Stadt                                                                                                                                                |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                            |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Nog nader te bepalen.<br>Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.                                                    |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                             |
| Toelichting                                                                | Het verlagen van ondersteuning van de raad kan zorgen voor een kosten verlaging. Dit is aan de raad en de werkgeverscommissie.                                     |
| Context                                                                    | N.v.t.                                                                                                                                                             |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                 |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                        |
| Haalbaarheid                                                               | Het bezuinigen op griffie en Rekenkamer heeft grote procedurele en strategische gevolgen voor zowel ambtelijke organisatie als de raad. Dit is verder aan de raad. |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Dit is aan de raad.                                                                                                                                                |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  | Dit is aan de raad.                                                                                                                                                |
| Juridische haalbaarheid                                                    | Een griffie en Rekenkamer zijn wettelijk verankerd in de Gemeentewet.                                                                                              |

|                         |                                                                                           |
|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| Technische haalbaarheid | Dit heeft een direct effect op de P-begroting. Mogelijk zal dit tot frictiekosten leiden. |
| Beleidsterrein          | 1.1 Gemeenteraad, college en griffie                                                      |
| Griffier/manager        | Marijke Walhout                                                                           |

## Omvang en kwaliteit ondersteuning college

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Omvang en kwaliteit ondersteuning college                                                                                                                                                                           |
| Portefeuillehouder                                                         | Pieter van de Stadt                                                                                                                                                                                                 |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan uitgavenkant.                                                                                                                                                                                |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.                                                                                       |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                              |
| Toelichting                                                                | Het verlagen van het serviceniveau aan het college op gebied van bestuurs-ondersteuning en communicatie kan zorgen voor een kosten verlaging.                                                                       |
| Context                                                                    | We hebben hierin een vrije keuze.<br><br>Bestuursondersteuning draagt bij aan de realisatie van de doelen van het college, bestaand beleid en de toekomstperspectieven.                                             |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                  |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                                                                         |
| Haalbaarheid                                                               | Het wegbezuinigen van Bestuursadvies heeft grote praktische gevolgen voor zowel ambtelijke organisatie als het college. Door deze negatieve doorwerking is de haalbaarheid gering.                                  |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Het wegbezuinigen van Bestuursadvies heeft een negatieve invloed op de realisatie van de doelen uit het collegeprogramma. Ook in de dagdagelijkse realiteit ondervindt het college grote hinder van deze maatregel. |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  | Zie 'Politieke haalbaarheid'.                                                                                                                                                                                       |
| Juridische haalbaarheid                                                    | N.v.t.                                                                                                                                                                                                              |

|                         |                                      |
|-------------------------|--------------------------------------|
| Technische haalbaarheid | Technisch haalbaar.                  |
| Beleidsterrein          | 1.1 Gemeenteraad, college en griffie |
| Teammanager             | Koen van Wijk                        |

## Autonome ontwikkelingen pensioengelden collegeleden

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Voorziening wethouderspensioenen                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Portefeuillehouder                                                         | Pieter van de Stadt                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.                                                                                                                                                                 |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Toelichting                                                                | Ieder jaar stort de gemeente een bedrag in de voorziening wethouderspensioenen. Al jaren is deze storting hoger dan begroot door de lage rekenrente. We zijn nu op een punt dat de rekenrente zo laag is dat deze eigenlijk niet lager kan. Daardoor ontstaat er ruimte om minder te storten. |
| Context                                                                    | Als gemeente zijn we wettelijk verplicht de voorziening op peil te houden.                                                                                                                                                                                                                    |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel, pas in een verre toekomst zal dit waarschijnlijk anders zijn.                                                                                                                                                                                                                    |
| Haalbaarheid                                                               | Betreft techniek en is zeer haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Heeft geen politiek effect wanneer we goed uitleggen dat het geen gevolg heeft voor de pensioenen.                                                                                                                                                                                            |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Juridische haalbaarheid                                                    | Er zal een degelijke berekening aan ten grondslag moeten liggen. Hier gaan we mee aan de slag.                                                                                                                                                                                                |
| Technische haalbaarheid                                                    | Geen uitdagingen                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                |                                      |
|----------------|--------------------------------------|
| Beleidsterrein | 1.1 Gemeenteraad, college en griffie |
| Teammanager    | Koen van Wijk                        |

## BELEIDSVELD 1.2 SAMENWERKING

### Heroverwegen burgerparticipatie

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Heroverwegen burgerparticipatie/LL initiatief                                                                                                                                                                                 |
| Portefeuillehouder                                                         | Simon Fortuyn                                                                                                                                                                                                                 |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                       |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | 1) Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.<br>2) Beleid doen we niet meer. Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten. |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                        |
| Toelichting                                                                | Door het Lansingerlands initiatief niet meer uit te voeren is het budget niet meer noodzakelijk. Een andere keuze is om het budget te halveren en dit als een subsidiepot aan te merken.                                      |
| Context                                                                    | Geen wettelijke verplichting, het betreft een initiatief en besluit van de raad.                                                                                                                                              |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                            |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                                                                                   |
| Haalbaarheid                                                               | Technisch is deze knop uiterst haalbaar. Het betreft echter een initiatief en besluit van de raad. Politiek ligt het volledig afschaffen dus wat lastig.                                                                      |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Het betreft een besluit van de raad. Dit maakt het afschaffen politiek gevoelig. Halveren van het budget is in dit kader een mogelijkheid. Echter is dit in 2021 ook al aan de orde geweest en doorgevoerd.                   |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  | Voor de portefeuillehouder is het Lansingerlands Initiatief geen noodzaak.                                                                                                                                                    |
| Juridische haalbaarheid                                                    | Juridisch haalbaar.                                                                                                                                                                                                           |

|                         |                         |
|-------------------------|-------------------------|
| Technische haalbaarheid | Eenvoudig te realiseren |
| Beleidsterrein          | 1.2 Samenwerking        |
| Teammanager             | Koen van Wijk           |

## BELEIDSVELD 1.3 DIENSTVERLENING

### Heroverwogen niveau dienstverlening

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Verzakelijking (digitale) dienstverlening                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Portefeuillehouder                                                         | Simon Fortuyn                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in of stellen we uit. Is een voorschot nemen op toekomstig verwachte ontwikkelingen in beleid en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Toelichting                                                                | <p>Dienstverlening naar de burger is een wettelijke verplichting als het gaat om uitgifte reisdocumenten etc. De manier waarop deze dienstverlening plaatsvindt is zelf in te vullen. In deze begrotingsknop zijn meerdere richtingen die uitgevoerd kunnen worden. Bij verzakelijking van de (digitale) dienstverlening zijn diverse uitwerkingen mogelijk die effect hebben op lagere kosten huisvesting en inzet van bijvoorbeeld beveiliging, balies, callcenter en het sluiten van *servicepunt in Bleiswijk.</p> <p>*Dit zou pas over jaren effect kunnen hebben i.v.m. recent aangegane langdurige verplichtingen.</p> |
| Context                                                                    | <p>De diensten moeten geleverd worden, de manier waarop we de diensten leveren zijn wij grotendeels in.</p> <p>Bij de fusie is een afspraak gemaakt dat het servicepunt Bleiswijk zou blijven en onderdeel van het laatste coalitieakkoord. Deze afspraak staat haaks op het sluiten van dit servicepunt.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Financieel effect                                                          | <p>Digitalisering en daarmee vermindering van huisvestingskosten en bijvoorbeeld beveiligingskosten.</p> <p>PM → ondergrens afhankelijk van de keuzes in digitalisering</p> <p>PM → bovengrens afhankelijk van de keuzes in digitalisering</p> <p>Vraagt een investering dat na 3 tot 4 jaar het break even punt bereikt en kosten aanzienlijk om laag gaan.</p>                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | Sluiten servicepunt Bleiswijk: effect pas over meerdere jaren en PM                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Incidenteel/structureel   | Structureel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Haalbaarheid              | <p>Verdere digitalisering is een beweging die al is ingezet. Aanpassen van huisvesting moet nog onderzocht worden. Volledig aan huis werken en bezorgen vraagt ook een investering in vervoer medewerkers en mobiele apparatuur.</p> <p>Sluiten Servicepunt Bleiswijk: i.v.m. net aangegane verplichtingen en fusie-afspraken op korte termijn niet haalbaar.</p> |
| Politieke haalbaarheid    | Digitalisering dienstverlening is haalbaar omdat alles ingeregeld kan worden buiten het gemeentehuis om. We hebben wel altijd de menselijke inspanning nodig voor het handelen binnen de juridische kaders. Onbekend wat politieke wens is over fysieke openstelling.                                                                                             |
| Bestuurlijke haalbaarheid | Digitale dienstverlening waar mogelijk en fysieke dienstverlening waar nodig.                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Juridische haalbaarheid   | De mogelijkheden zijn er zolang de producten worden geleverd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Technische haalbaarheid   | Digitalisering is technisch haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Beleidsterrein            | <p>1.3 dienstverlening maar heeft vooral effect op de budgetten:</p> <p>9.1 afdelingskostenplaatsen</p>                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Teammanager               | Marianne Luesken                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

## Bereiken maximale tarieven

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Hanteren maximale tarieven reisdocumenten en rijbewijzen                                                                                                |
| Portefeuillehouder                                                         | Simon Fortuyn                                                                                                                                           |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de ontvangstenkant.                                                                                                              |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | N.v.t.                                                                                                                                                  |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | Beleid wijzigen we niet. Financieel effect beperkt zich tot wat bij de uitgangspunten is afgesproken (zoals bijvoorbeeld toepassen indexatie).          |
| Toelichting                                                                | De tarieven paspoorten en ID-bewijzen verhogen we naar landelijk maximum, afgezet tegen het aantal verkochte reisdocumenten.                            |
| Context                                                                    | Er is geen wettelijke verplichting. We hebben een vrije keuze in het verhogen van de tarieven tot het landelijk maximum.<br><br>Dit is bestaand beleid. |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                      |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                             |
| Haalbaarheid                                                               | Deze knop is goed haal- en uitvoerbaar.                                                                                                                 |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Bestaand beleid, dus politiek haalbaar.                                                                                                                 |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  | Bestuurlijk haalbaar.                                                                                                                                   |
| Juridische haalbaarheid                                                    | Geen juridische gevolgen.                                                                                                                               |
| Technische haalbaarheid                                                    | Eenvoudig te realiseren.                                                                                                                                |
| Beleidssterrein                                                            | 1.3 Dienstverlening                                                                                                                                     |
| Teammanager                                                                | Marianne Luesken                                                                                                                                        |

## BELEIDSVELD 2.1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

### Bezuinigen op / stoppen met ondermijning

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Bezuinigen of stoppen met ondermijning                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Portefeuillehouder                                                         | Pieter van der Stadt                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Categorie                                                                  | oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.</li> <li>2) Beleid doen we niet meer. Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Toelichting                                                                | <p>We hebben te maken met vormen van georganiseerde zware criminaliteit, veelal drugs gerelateerd, die ontwrichtend zijn voor de lokale samenleving en beschadigend voor de opgroeiende jeugd. In de begroting 2021-2024 heeft de aanpak van ondermijning een structurele invulling en karakter gekregen.</p> <p>De gemeente heeft een succesvolle aanpak ontwikkeld. De kracht zit in een ondersteunend team dat inzet op interne en externe ketensamenwerking. Minder inzetten op ondermijning is om deze reden met de huidige beperkte bezetting geen optie. Stoppen in principe wel.</p>                                                                                                                                 |
| Context                                                                    | <p>I.r.t. de begrotingsknop hebben we geen wettelijke verplichting maar vrije keuze.</p> <p>Er is een relatie met bestaand beleid, namelijk voor de bestrijding van ondermijnende activiteiten in de samenleving een klein, multidisciplinair team in te zetten, bestaande uit een programmaleider, veiligheidsadviseur, data-analist, jurist en handhaver(s). Dit team opereert succesvol. Zo is inzicht en overzicht ontstaan van criminele groepen en locaties in de gemeente. Er is een gezamenlijke aanpak georganiseerd met interne en externe partners binnen de veiligheidsketen en er is inmiddels sprake van een effectieve repressieve aanpak met succesvolle interventies in de Lansingerlandse samenleving.</p> |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|                           |                                                                  |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------|
| Incidenteel/structureel   | Structureel                                                      |
| Haalbaarheid              | Technisch gezien wel.                                            |
| Politieke haalbaarheid    | Het is een keuze.                                                |
| Bestuurlijke haalbaarheid | Het is een keuze.                                                |
| Juridische haalbaarheid   | Medewerkers hebben een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. |
| Technische haalbaarheid   | ja                                                               |
| Beleidsterrein            | 2.1 Veiligheid en APV                                            |
| Teammanager               | Cock de Graaff                                                   |

## Terugschroeven aantal BOA's

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Terugschroeven op aantal BOA's                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Portefeuillehouder                                                         | Pieter van der Stadt                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Categorie                                                                  | Ombuiging aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | We heffen een formatieplaats BOA op. Toezicht en handhaving op straat wordt daardoor afgeschaald. Dit is een relatief ingrijpende ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Toelichting                                                                | Bewoners en bezoekers zich moeten vrij en veilig kunnen bewegen. Daarom is de inzet op BOA's beperkt verhoogd met de vaststelling van het coalitieakkoord. Dagelijks komen bij de gemeente diverse meldingen binnen, variërend van hondenpoep tot ernstige overlast of criminaliteit, waarop BOA's worden ingezet. Het aantal meldingen neemt gestaag toe. Dit, tegen de achtergrond van teruglopende capaciteit en daarmee inzet van de Politie.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Context                                                                    | <p>Inzet van BOA's is geen wettelijke verplichting. Echter zonder BOA's kan de burgemeester zijn wettelijke verantwoordelijkheid voor de openbare orde, veiligheid en gezondheid minder waarmaken.</p> <p>In het coalitieakkoord heeft het college zich gecommitteerd aan een versterkte inzet van BOA's. Inzet van BOA's is bestaand beleid. In een groeigemeente als Lansingerland neemt de behoefte aan toezicht en handhaving in de openbare ruimte juist toe. De manier van werken is de afgelopen jaren sterk veranderd. De BOA's hebben steeds meer te maken met complexe handhavingsproblematieken. Dat komt vanwege het steeds toenemende aantal (complexe) taken en situaties op straat<sup>1</sup>, een mondiger geworden samenleving, maatschappelijke onrust, toenemend bewoners aantal, grotere druk op de</p> |

<sup>1</sup> Bijvoorbeeld; overlast door jeugdgroepen, drank en horeca, aanpak maatregelen noodverordening, gerelateerde wijkoverlast. Het betreft taken waarvoor afstemming/voorbereiding nodig is met partners op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Naarmate handhaving meer complexe taken oppakt, neemt de noodzaak tot afstemmen voor een integrale aanpak toe. Van de BOA (+) verwachten we daarbij dat deze kijkt naar onderliggende problematiek, verbanden legt en samenwerkt met relevante partners bij de aanpak.

|                           |                                                                                                                           |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | gemeenschappelijke ruimte en daardoor meer conflicterende belangen, verstedelijking met de grotere gemeenten om ons heen. |
| Financieel effect         | PM                                                                                                                        |
| Incidenteel/structureel   | Structureel                                                                                                               |
| Haalbaarheid              | Technisch gezien wel.                                                                                                     |
| Politieke haalbaarheid    | Het is een keuze.                                                                                                         |
| Bestuurlijke haalbaarheid | Het is een keuze.                                                                                                         |
| Juridische haalbaarheid   | Medewerkers hebben een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd.                                                          |
| Technische haalbaarheid   | De BOA's zijn in vaste dienst.                                                                                            |
| Beleidssterrein           | 2.1 Veiligheid en APV                                                                                                     |
| Teammanager               | Cock de Graaff                                                                                                            |

## Terugdringen budget cameratoezicht

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Terugdringen budget cameratoezicht (uit coalitieakkoord)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Portefeuillehouder                                                         | Pieter van der Stadt                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Toelichting                                                                | <p>Bij de vaststelling van het coalitieakkoord is er structureel exploitatiebudget verkregen voor (mobiel) cameratoezicht. Dit budget is nog elk jaar niet of niet volledig benut. In 2020 is meer incidenteel (mobiel) cameratoezicht ingezet. Kanttekening hierbij is wel dat 2020 geen representatief jaar is. In 2020 is een beeldvormende discussie met de raad over cameratoezicht om die reden uitgesteld.</p> <p>Cameratoezicht draagt bij aan het veiligheidsgevoel van bewoners en bezoekers en winkeliers. De inzet van cameratoezicht wordt in toenemende mate geïntensiveerd.</p> <p>De eerder (vanwege Corona) uitgestelde beeldvormende discussie met de raad over de inzet van cameratoezicht wordt in Q1 van 2021 alsnog georganiseerd.</p> |
| Context                                                                    | <p>I.r.t. de begrotingsknop hebben we vrije keuze.</p> <p>Er is een relatie met het coalitieakkoord en bestaand beleid.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Haalbaarheid                                                               | Technisch gezien wel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Het is een keuze.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  | Het is een keuze.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

|                         |                                   |
|-------------------------|-----------------------------------|
| Juridische haalbaarheid | Ja                                |
| Technische haalbaarheid | Geen lopende contracten hiervoor. |
| Beleidsterrein          | 2.1 Veiligheid en APV             |
| Teammanager             | Cock de Graaff                    |

## BELEIDSVELD 3.1 SPORT

### Combinatiefunctionarissen

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Combinatiefunctionarissen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgaven kant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid doen we niet meer. Ombuiging leidt tot structureel lagere lasten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Toelichting                                                                | We stoppen met de inzet van combinatiefunctionarissen. Dit zijn coaches die onze sport- en cultuuraanbieders ondersteunen en met elkaar in verbinding brengen. Om ervoor te zorgen dat sport en cultuuraanbieders bekend zijn, gevonden worden en toegankelijk zijn en blijven voor onze inwoners. In de begroting 2021-2024 is al besloten tot een bezuiniging van 30K. Deze aanvullende bezuiniging betekent een verdere besparing door er helemaal mee te stoppen. |
| Context                                                                    | Er is geen wettelijke verplichting i.r.t. de begrotingsknop, we hebben hierin vrije keuze.<br><br>Met de combinatiefunctionarissen sluiten we aan op de ambities uit de sportvisie 'Scoren met sport': Iedereen beweegt, iedereen kan sporten en vitale sportverenigingen. Daarnaast zijn de combinatiefunctionarissen opgenomen in programmalijn 1 van de Cultuurnota Bruisen, Binden, Boeien: Lansingerland bruist.                                                 |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Incidenteel/structureel                                                    | Incidenteel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Haalbaarheid                                                               | Niet haalbaar per 2022 ivm intentieverklaring Brede Regeling Combinatiefunctionarissen. Vanaf 2023 haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Maatschappelijk effect: We stoppen met iets dat recent succesvol is gestart; De combinatiefunctionarissen zijn met open armen ontvangen door de sport- en cultuuraanbieders en hebben hun                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | <p>handen vol aan het ondersteunen en faciliteren van alle aanbieders. Door op deze manier bij te dragen aan vitale sport- beweeg- en cultuuraanbieders zorgen we ervoor dat iedereen mee kan doen in de samenleving en kennis kan maken met sport en cultuur.</p> <p>De coronacrisis maakt het voor kwetsbare doelgroepen (nog) moeilijker om mee te doen en aangehaakt te blijven in de samenleving. De VNG verwacht daarom dat deze regeling juist breder wordt en dat er landelijk meer geld beschikbaar komt voor de inzet van sport- en cultuurcoaches (of combinatiefuncties in het algemeen). Het Rijk ziet steeds meer het belang in van (laagdrempelig) sporten en bewegen en meedoen aan culturele activiteiten.</p> <p>Daarnaast is de financiering van de combinatiefunctionarissen een 60/405 co-financieringsregeling met het Rijk. Het Rijk bekostigt 40% van de inzet van combinatiefuncties in Lansingerland. De gemeente bekostigt 60% van 3,05 fte (de nieuwe combinatiefuncties), externe partijen dragen 60% bij van 6,78 fte (de oude combinatiefuncties).</p> |
| Bestuurlijke haalbaarheid | In het coalitieakkoord is opgenomen dat cultuur en sport goed zijn voor de gezondheid en het persoonlijk welzijn, inwoners en bezoekers kunnen binden en de participatie en cohesie in onze gemeente bevorderen. We willen daarom een actieve en betrokken bijdrage leveren aan het sport en cultureel voorzieningenniveau in Lansingerland. In ons beleid koppelen we sport, cultuur en samenleving aan elkaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Juridische haalbaarheid   | Tot en met 2022 (looptijd van de intentieverklaring) kunnen wij vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties (huidig is 80% en 9,83 fte) onze inzet op combinatiefuncties niet wijzigen vanwege een inspanningsverplichting. Bij aanvang van de Rijksregeling kon dit nog wel, maar eind 2020 (na vaststelling van de begroting) is vanuit het Rijk besloten om die mogelijkheid te laten vervallen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Technische haalbaarheid   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Beleidsterrein            | 3.1 Sport                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Teammanager               | Desiree Pot                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

## Sportbeleid en accountmanagement

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Sportbeleid & accountmanagement (FTE)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in. Leidt tot structureel lagere lasten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Toelichting                                                                | We brengen in kaart welke werkzaamheden de beleidsmedewerkers sport doen en bekijken of deze taken noodzakelijk zijn en/of elders belegd kunnen worden.                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Context                                                                    | <p>Sportbeleid en accountmanagement zijn geen directe wettelijke taken voor de gemeente.</p> <p>We leveren een actieve bijdrage aan ons voorzieningenniveau, omdat we op deze manier de samenwerking versterken en gezondheid voor onze inwoners bevorderen.</p>                                                                                                                                                                                |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel maar waarschijnlijk nog niet vanaf 2022 realiseerbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Haalbaarheid                                                               | Niet per 2022.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Botst met de sportvisie.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  | In het coalitieakkoord is opgenomen dat cultuur en sport goed zijn voor de gezondheid en het persoonlijk welzijn. Cultuur en sport verbindt inwoners en bezoekers en het bevordert de participatie en cohesie in onze gemeente. We willen daarom een actieve en betrokken bijdrage leveren aan het voorzieningenniveau in Lansingerland op het gebied van sport en cultuur. In ons beleid koppelen we sport, cultuur en samenleving aan elkaar. |

|                         |                                                                                                                 |
|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Juridische haalbaarheid | Geen wettelijke taak. Juridisch haalbaar indien personele overeenkomsten worden nageleefd.                      |
| Technische haalbaarheid | Het heeft effect op de P-begroting. Omdat de medewerkers in vaste dienst zijn is dit niet gelijk te realiseren. |
| Beleidsterrein          | 3.1 sport                                                                                                       |
| Teammanager             | Desiree Pot                                                                                                     |

## Sportbeleid en MIP

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Sportbeleid & MIP                                                                                                                                           |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                         |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgaven kant.                                                                                                                    |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt bij uitstel tot incidentele voordelen of bij inperking tot structureel lagere lasten. |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                      |
| Toelichting                                                                | We brengen in kaart welke financiële consequenties ons sportbeleid heeft op het MIP; Kunnen we besparen op de daaruit vloeiende investeringen?              |
| Context                                                                    | Er is geen wettelijke verplichting i.r.t. de begrotingsknop, we hebben dus een vrije keuze.                                                                 |
| Financieel effect                                                          | PM: het huidige sportbeleid herzien en hierbij ook de bijbehorende investeringen in het MIP.                                                                |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                 |
| Haalbaarheid                                                               | Niet alle investeringen kunnen worden uitgesteld of afgesteld.                                                                                              |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Botst met de sportvisie.                                                                                                                                    |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  |                                                                                                                                                             |
| Juridische haalbaarheid                                                    |                                                                                                                                                             |
| Technische haalbaarheid                                                    |                                                                                                                                                             |
| Beleidssterrein                                                            | 3.1 sport                                                                                                                                                   |
| Teammanager                                                                | Desiree Pot                                                                                                                                                 |

## Verhogen huren sportvelden

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Inkomsten / huren van sportvelden verhogen                                                                                                                                                                                                                                        |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de ontvangstenkant.                                                                                                                                                                                                                                        |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | Beleidswijziging.                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Toelichting                                                                | Voor buitensport zijn de jaarlijkse inkomsten circa 508k, deze kunnen worden geïndexeerd of verhoogd.                                                                                                                                                                             |
| Context                                                                    | Er is geen wettelijke verplichting i.r.t. de begrotingsknop, we hebben hierin de vrije keuze.                                                                                                                                                                                     |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Haalbaarheid                                                               | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Maatschappelijk effect: Verhoging van de tarieven kan sportverenigingen in financiële problemen brengen.                                                                                                                                                                          |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  | Er is een relatie met het coalitieakkoord. In het coalitieakkoord is vastgelegd dat de tarieven voor het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties tot het einde van deze collegeperiode niet stijgen. Dit bevestigden wij o.a. in raadsbrief U20.08679 d.d. 18 november 2020. |
| Juridische haalbaarheid                                                    | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Technische haalbaarheid                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Beleidssterrein                                                            | 3.1 Sport                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Teammanager                                                                | Desiree Pot                                                                                                                                                                                                                                                                       |

## BELEIDSVELD 3.2 CULTUUR

### Cultuurbeleid & accountmanagement

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Cultuurbeleid & accountmanagement (FTE)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in. Leidt tot structureel lagere lasten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Toelichting                                                                | We brengen in kaart welke werkzaamheden de beleidsmedewerkers cultuur doen en bekijken of deze taken noodzakelijk zijn en/of elders belegd kunnen worden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Context                                                                    | <p>Cultuurbeleid en accountmanagement zijn geen directe wettelijke taken voor de gemeente. Met cultuur leveren we een actieve bijdrage aan ons voorzieningenniveau, omdat we op deze manier de samenwerking versterken en het welzijn voor onze inwoners bevorderen.</p> <p>Cultuurbeleid en accountmanagement niet uitvoeren botst met de Cultuurnota 2017 - Bruisen, Binden, Boeien (T17.00998). De Cultuurnota wordt volgens het coalitieakkoord 2018-2022 uitgevoerd.</p> |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel maar waarschijnlijk nog niet vanaf 2022 realiseerbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Haalbaarheid                                                               | Niet per 2022.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Botst met de visie op cultuur en het realiseren van het cultuurhuis.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  | In het coalitieakkoord is opgenomen dat cultuur en sport goed zijn voor de gezondheid en het persoonlijk welzijn. Cultuur en sport                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                         | verbindt inwoners en bezoekers en het bevordert de participatie en cohesie in onze gemeente. We willen daarom een actieve en betrokken bijdrage leveren aan het voorzieningenniveau in Lansingerland op het gebied van sport en cultuur. In ons beleid koppelen we sport, cultuur en samenleving aan elkaar. |
| Juridische haalbaarheid | Geen wettelijke taak. Juridisch haalbaar indien personele overeenkomsten worden nageleefd.                                                                                                                                                                                                                   |
| Technische haalbaarheid | Het heeft effect op de P-begroting. Omdat de medewerkers in vaste dienst zijn is dit niet gelijk te realiseren.                                                                                                                                                                                              |
| Beleidsterrein          | 3.2 cultuur                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Teammanager             | Desiree Pot                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

## Cultuurtrein

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Cultuurtrein                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid doen we niet meer. Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Toelichting                                                                | De Cultuurtrein is een samenwerkingsverband met het ministerie van OCW. Als Lansingerland leveren we een bijdrage van 0,79 cent per inwoner. De Cultuurtrein wordt door bibliotheek Oostland uitgevoerd.                                                                                                                                                                                                                                       |
| Context                                                                    | Er is geen wettelijke verplichting i.r.t. de begrotingsknop.<br><br>De Cultuurtrein is als Cultuureducatie met Kwaliteit (e-lijn) opgenomen in de Cultuurnota 2017 - Bruisen, Binden, Boeien (T17.00998) in programmalijn 1: Lansingerland bruist. Cultuureducatie is een van de drie belangrijke thema's in de Cultuurnota. De Cultuurnota wordt volgens het coalitieakkoord 2018-2022 uitgevoerd.                                            |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Haalbaarheid                                                               | Naar verwachting niet haalbaar per 2022 i.v.m. adhesieverklaring. Haalbaar vanaf 2025.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Botst met de visie op cultuur.<br><br>De Cultuurtrein is een succesvol programma in Lansingerland met een hoog percentage betrokken scholen, een programma met zeven ontwikkelde leerlijnen en een coachings- en trainingsprogramma voor (PO) docenten en culturele aanbieders. Er is veel winst geboekt met dit project in het leggen van verbindingen tussen (PO) scholen en cultuur. Cultuureducatie wordt in Lansingerland inmiddels op 16 |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | scholen (ca. 70% van de scholen in Lansingerland) gestimuleerd en (mede)vormgegeven.                                                                                                                                                                                                                                   |
| Bestuurlijke haalbaarheid |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Juridische haalbaarheid   | Juridisch is dit waarschijnlijk niet mogelijk per 2022. Wij hebben als gemeente een adhesieverklaring getekend waarin we aangeven dat we de Cultuurtrein (Cultuur met Kwaliteit of CmK3) in de periode 2021-2024 matchen met het Rijk. De gemeente draagt de helft uit eigen middelen bij en het Rijk de andere helft. |
| Technische haalbaarheid   | Er moet worden gekeken naar de adhesieverklaring die is afgegeven voor de periode 2021-2024.                                                                                                                                                                                                                           |
| Beleidssterrein           | 3.2 cultuur                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Teammanager               | Desiree Pot                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

## Terugschroeven subsidie levendig Lansingerland

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Terugschroeven subsidies levendig Lansingerland                                                                                                                                                                                          |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                      |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                  |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Beleid perken we in. Leidt tot structureel lagere lasten.</li> <li>2) Beleid doen we niet meer. Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.</li> </ol>                        |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                   |
| Toelichting                                                                | Onlangs zijn bestaande subsidieregelingen sport en cultuur samengevoegd tot een nieuwe regeling "Levendig Lansingerland". Er kan voor worden gekozen hier minder geld voor beschikbaar te stellen of met de subsidieregeling te stoppen. |
| Context                                                                    | Er is geen wettelijke verplichting i.r.t. de begrotingsknop, we hebben hierin vrije keuze.                                                                                                                                               |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                       |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                                                                                                                                             |
| Haalbaarheid                                                               | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                |
| Politieke haalbaarheid                                                     | <p>Botst met de visie op cultuur en sport.</p> <p>Als we hiermee stoppen, is het voor de samenleving niet langer mogelijk om met tijdelijke hulp van de gemeente initiatieven te starten die de samenleving versterken.</p>              |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  |                                                                                                                                                                                                                                          |
| Juridische haalbaarheid                                                    |                                                                                                                                                                                                                                          |
| Technische haalbaarheid                                                    |                                                                                                                                                                                                                                          |
| Beleidssterrein                                                            | 3.2 cultuur                                                                                                                                                                                                                              |
| Teammanager                                                                | Desiree Pot                                                                                                                                                                                                                              |

## BELEIDSVELD 3.3 ONDERWIJS EN KINDEROPVANG

### IHP - ENG bouwen

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | IHP - ENG bouwen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Toelichting                                                                | In het IHP is besloten om bij (vervangende) nieuwbouw de scholen ENG te bouwen i.p.v. BENG. Overwogen kan worden hierop terug te komen. Dit heeft echter wel pas een financieel effect op langere termijn omdat dit terugkomt in de kapitaallasten.                                                                                                                                                                         |
| Context                                                                    | Er is geen wettelijke verplichting i.r.t. de begrotingsknop op dit moment, we hebben hierin vrije keuze. We hebben wel afspraken gemaakt met schoolbesturen over cofinanciering. In het IHP hebben wij dit na een intensief traject vastgelegd met de schoolbesturen. Met deze besparing komen we de gemaakte afspraken niet na wat effect heeft op de relatie. Daarnaast dragen wij hiermee bij aan de duurzaamheidsvisie. |
| Financieel effect                                                          | De effecten hiervan zijn zichtbaar in de kapitaallasten, maar pas na afronding van de investering.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Haalbaarheid                                                               | Mogelijk geen effectieve besparing: Het niet ENG bouwen kan leiden tot desinvesteringen in de toekomst, wanneer ENG de norm wordt in plaats van BENG. Op dat moment moet dan alsnog verduurzaamd worden, waarbij de kosten op dat moment hoger zijn. De baten wegen niet voldoende op tegen de kosten.                                                                                                                      |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Botst met een motie die unaniem is aangenomen door de gemeenteraad.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|                           |                                                                  |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------|
| Bestuurlijke haalbaarheid |                                                                  |
| Juridische haalbaarheid   | Haalbaar na aanpassing van de verordening huisvesting onderwijs. |
| Technische haalbaarheid   | Technisch haalbaar.                                              |
| Beleidsterrein            | 3.3 onderwijs en kinderopvang                                    |
| Teammanager               | Desiree Pot                                                      |

## Ombuiging leerlingenvervoer

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Ombuiging leerlingenvervoer                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Categorie                                                                  | Ombuiging aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in en leidt tot structureel lagere lasten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Toelichting                                                                | <p>Bij het onderwerp leerlingenvervoer kunnen er verschillende knoppen zijn, namelijk:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.) Kwaliteit van dienstverlening verminderen bij een nieuwe aanbesteding</li> <li>2.) Aanbieden speciaal onderwijs binnen de gemeente</li> </ol>                                                                                                                                                                                                 |
| Context                                                                    | Er is een wettelijke verplichting i.r.t. de begrotingsknop, maar er zijn ook vrije keuzes in de mate van kwaliteit van het aanbod waarmee we aan deze wettelijke verplichting voldoen.                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Financieel effect                                                          | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Bij de aanbesteding uit 2020 zetten wij in op verhoogde kwaliteit. Eisen aanpassen betekent een wezenlijke wijziging in het contract en heeft tot gevolg een nieuwe aanbestedingsprocedure doorlopen. Ons huidige contract loopt tot en met juli 2024.</li> <li>2. Door een voorziening als speciaal (basis) onderwijs in Lansingerland aan te bieden, wordt het aantal vervoersgerechtigden voor leerlingenvervoer ingeperkt.</li> </ol> |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Haalbaarheid                                                               | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Niet per 2022. Vanaf medio 2024 na een nieuwe aanbestedingsprocedure.</li> <li>2. Niet haalbaar.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Politieke haalbaarheid                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|                           |                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Bestuurlijke haalbaarheid |                                                                                                                                                                                          |
| Juridische haalbaarheid   | Voor optie 2: binnen het bestaande contract kunnen wij geen eisen of wensen aanpassen. De overeenkomst voor de uitvoering van het jeugd- en leerlingenvervoer loopt tot 1 augustus 2024. |
| Technische haalbaarheid   |                                                                                                                                                                                          |
| Beleidsterrein            | 3.3 Onderwijs en kinderopvang                                                                                                                                                            |
| Teammanager               | Desiree Pot                                                                                                                                                                              |

## BELEIDSVELD 4.1 SAMENLEVING

### Uitvoering beleidsaccenten

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Uitvoering beleidsaccenten                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Categorie                                                                  | Ombuiging aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in en leidt tot structureel lagere lasten.                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Toelichting                                                                | Bij de begroting 2021-2024 besloot de raad tot een besparing van 245K per 2022. Daarnaast kunnen we mogelijk nog meer besparen op de uitvoering van de beleidsaccenten.                                                                                                                                                          |
| Context                                                                    | De gemeenteraad besloot tot de inzet op 10 beleidsaccenten. Hiervoor is budget opgenomen in de begroting vanaf 2018. In de midterm review van het beleidsplan Versterken van veerkracht evalueren we deze inzet, op basis waarvan we keuzes maken voor toekomstige inzet. In deze keuzes nemen we bovengenoemde bezuiniging mee. |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Haalbaarheid                                                               | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Een verdere besparing op de beleidsaccenten betekent dat er zeer weinig beleidsvrijheid overblijft tbv voorzieningen in het voorveld van het sociaal domein.                                                                                                                                                                     |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|                         |                                                                                                                           |
|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Juridische haalbaarheid | De bovengenoemde activiteiten zijn gefinancierd middels subsidie en opdrachtverstrekking en kunnen we vanaf 2022 stoppen. |
| Technische haalbaarheid |                                                                                                                           |
| Beleidsterrein          | 4.1 Samenleving                                                                                                           |
| Teammanager             | Desiree Pot                                                                                                               |

## BELEIDSVELD 4.2 JEUGD

### Toegang aan de poort

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Toegang aan de poort jeugd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Categorie                                                                  | Claim of oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in en leidt tot structurele lagere lasten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Toelichting                                                                | We besparen op onze toegang tot jeugdhulp door de toegang met minder fte aan tijdelijke en vaste jeugdconsulenten te organiseren.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Context                                                                    | We besparen op de uitvoering van een wettelijke taak.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Financieel effect                                                          | PM; Naar verwachting zorgt deze maatregel per direct voor extra uitgaven aan jeugdhulp.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Haalbaarheid                                                               | Niet haalbaar gezien de consequenties (zie toelichting).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Politieke haalbaarheid                                                     | <p>Met deze besparing kunnen we de dienstverlening niet uitvoeren op het noodzakelijke niveau (want dan is met de huidige formatie van vast en tijdelijk personeel al een opgave). We hebben wettelijke termijnen waar we ons aan moeten houden. Als we hierop gaan besparen betekent dit dat er wachtlijsten ontstaan, wettelijke termijnen worden overschreden, het niveau van dienstverlening omlaag gaat, de risico's op escalatie in gezinnen groter wordt en daarmee ook het risico op inzet van duurdere zorg.</p> <p>Daarnaast zijn de consulenten cruciaal in het beheersen van de uitgaven. Door voldoende tijd te nemen voor goed onderzoek, controlegesprekken e.d. voorkomen we ook inzet van jeugdhulp en daarmee kosten. Dit is niet langer op dezelfde manier mogelijk als we besparen op fte. Er is dan geen ruimte meer voor intensief</p> |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | casemanagement, waardoor het monitoren van inzet en tijdige afschaling onder druk komt te staan. Eén van de bevindingen van Berenschot in 2019 was dat er een relatie is tussen de werkdruk bij onze jeugdconsulenten en de zorg die zij inzetten. Dus de kans op risicomijdende, duurdere inzet wordt groter naarmate de werkdruk stijgt. |
| Bestuurlijke haalbaarheid |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Juridische haalbaarheid   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Technische haalbaarheid   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Beleidssterrein           | 4.2 Jeugd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Teammanager               | Desiree Pot                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

## Casusregie/cliëntmanagement

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Casusregie / cliëntmanagement                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleidsintensivering.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Toelichting                                                                | Een relatief kleine groep cliënten is ‘verantwoordelijk’ voor een relatief groot deel van de zorguitgaven. Vaak kennen deze gezinnen meerdere, zware trajecten die gelijktijdig of opeenvolgend lopen. Uit onderzoek dat we in 2020 hebben uitgevoerd is gebleken dat het moeilijk is om de juiste hulp te vinden die goed aansluit op de leefwereld. Dat vereist veelvuldig contact met het gezin en betrokken partijen en een strakke regie op de hulp. Voor deze doelgroep intensiveren we onze casusregie door uitbreiding van het aantal fte jeugdconsulenten (1 fte), waardoor we beter kunnen monitoren en eerder stoppen met niet-effectieve inzet. Op deze manier kunnen we besparen op kosten voor hulp. |
| Context                                                                    | Vrije keus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Haalbaarheid                                                               | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Juridische haalbaarheid                                                    | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Technische haalbaarheid                                                    | Haalbaar. De werkwijze casusregie moet nog verder ontwikkeld worden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|                |             |
|----------------|-------------|
| Beleidsterrein | 4.2 Jeugd   |
| Teammanager    | Desiree Pot |

## Veranderopgave Jeugd

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Veranderopgave Jeugd                                                                                                                                                                                                                   |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                    |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in en leidt tot structureel lagere lasten.                                                                                                                                                                            |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                 |
| Toelichting                                                                | We stoppen met de investeringen in de Veranderopgave Jeugdhulp. Op de korte termijn levert dit een financieel voordeel op. Op de lange termijn een financieel nadeel, omdat we dan geen rendement meer behalen uit deze investeringen. |
| Context                                                                    | We hebben hierin een vrije keuze.                                                                                                                                                                                                      |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                     |
| Incidenteel/structureel                                                    | Incidenteel.                                                                                                                                                                                                                           |
| Haalbaarheid                                                               | Incidentele besparing, levert op de lange termijn geen financieel voordeel op.                                                                                                                                                         |
| Politieke haalbaarheid                                                     |                                                                                                                                                                                                                                        |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  |                                                                                                                                                                                                                                        |
| Juridische haalbaarheid                                                    | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                              |
| Technische haalbaarheid                                                    |                                                                                                                                                                                                                                        |

|                |             |
|----------------|-------------|
| Beleidsterrein | 4.2 Jeugd   |
| Teammanager    | Desiree Pot |

## Niveau van dienstverlening/indicatie PGB niet vergoeden

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Jeugd PGB's (lokaal)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleidswijziging.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Toelichting                                                                | We stoppen met het vergoeden van informele pgb's voor ouders die zelf jeugdhulp bieden aan hun kind, boven een bepaalde inkomensgrens. Dit nemen we op in de verordening. Zonder expliciete bepaling in de verordening is dit namelijk juridisch niet houdbaar. Het financiële effect is niet meteen volledig gerealiseerd, maar pas in het tweede jaar na inwerkingtreding van de verordening (dus vanaf 2023). Informele pgb's voor anderen blijven nog wel mogelijk. |
| Context                                                                    | We hebben hierin een vrije keuze.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Haalbaarheid                                                               | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Maatschappelijk effect:<br>Het is een ingrijpende maatregel voor de betreffende gezinnen. De meeste gezinnen die nu een informeel pgb voor zichzelf hebben (30-40 per jaar) zullen dit naar verwachting verliezen. Gemiddeld is het informeel pgb € 12.500 (2020). Er is dan ook zeker weerstand te verwachten.                                                                                                                                                         |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|                         |                                                    |
|-------------------------|----------------------------------------------------|
| Juridische haalbaarheid | Haalbaar, mits we de verordening hierop aanpassen. |
| Technische haalbaarheid | Haalbaar.                                          |
| Beleidsterrein          | 4.2 Jeugd                                          |
| Teammanager             | Desiree Pot                                        |

## BELEIDSVELD 4.3 PARTICIPATIE

### Inperken instroom (toetsen aan de poort)

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Inperken instroom (toetsen aan de poort)                                                                                                             |
| Portefeuillehouder                                                         | Kathy Arends                                                                                                                                         |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                              |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleidsintensivering.                                                                                                                                |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                               |
| Toelichting                                                                | We breiden ons toezicht op rechtmatigheid bij de toegang uit, waardoor we meer onrechtmatige uitkeringen voorkomen en op die manier kosten besparen. |
| Context                                                                    | Deels wettelijke verplichting, deels vrije keuze.                                                                                                    |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                   |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                                                         |
| Haalbaarheid                                                               | Op dit moment zetten we hier al maximaal op in, waardoor er naar verwachting geen extra financieel effect mogelijk is.                               |
| Politieke haalbaarheid                                                     |                                                                                                                                                      |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  |                                                                                                                                                      |
| Juridische haalbaarheid                                                    |                                                                                                                                                      |
| Technische haalbaarheid                                                    |                                                                                                                                                      |

|                |                  |
|----------------|------------------|
| Beleidsterrein | 4.3 Participatie |
| Teammanager    | Desiree Pot      |

## Inkomensondersteuning

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Inkomensondersteuning                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Categorie                                                                  | Ombuiging aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in en leidt tot structureel lagere lasten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Toelichting                                                                | <p>We kunnen aan verschillende knoppen draaien:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Prijs Rotterdampas aanpassen of stoppen met aanbod Rotterdampas</li> <li>- Collectieve zorgverzekering: dekking (pakket) aanpassen en/of gemeentelijke bijdrage verlagen en/of inkomensgrens aanpassen of stoppen met aanbod</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Context                                                                    | We hebben hierin een vrije keuze.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Haalbaarheid                                                               | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Politieke haalbaarheid                                                     | <p>De prijs van de Rotterdampas kan verhoogd worden. Vraag is of hierdoor de deelname afneemt en of we de kostenbesparing daadwerkelijk kunnen realiseren. Stoppen met de Rotterdampas betekent dat gezinnen met lage (en hogere) inkomens niet langer gereduceerd kunnen deelnemen aan recreatieve activiteiten in de omgeving.</p> <p>Consequentie van het inperken van de collectieve zorgverzekering is dat deze niet meer passend is voor de doelgroep minima met veel zorgkosten. Sowieso is het belangrijk om de juiste zorgverzekering te (helpen) kiezen die aansluit bij de persoonlijke omstandigheden.</p> |

|                           |                                                                                                                                                               |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Bestuurlijke haalbaarheid |                                                                                                                                                               |
| Juridische haalbaarheid   | Haalbaar. De overeenkomst met de Rotterdampas kunnen we jaarlijks beëindigen. De overeenkomst voor de collectieve zorgverzekering met DSW loopt nog t/m 2022. |
| Technische haalbaarheid   | Haalbaar. Bij aanpassingen wel afhankelijk van overeenstemming met de organiserende partijen.                                                                 |
| Beleidsterrein            | 4.3 Participatie                                                                                                                                              |
| Teammanager               | Desiree Pot                                                                                                                                                   |

## Misbruik en oneigenlijk gebruik

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Misbruik en oneigenlijk gebruik                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Portefeuillehouder                                                         | Kathy Arends                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleidsintensivering                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Toelichting                                                                | We breiden ons toezicht op rechtmatigheid op lopende uitkeringen uit, waardoor we meer onrechtmatige uitkeringen kunnen beëindigen en op die manier kosten besparen.                                                                                                                                                                                                            |
| Context                                                                    | We hebben hierin een vrije keuze.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Haalbaarheid                                                               | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Haalbaar. Handhaving ligt door de actualiteit onder een vergrootglas, we moeten goed uit blijven leggen dat we altijd blijven kijken naar het effect voor de inwoner. Tegelijkertijd is het wel van belang dat de uitkeringen rechtmatig verstrekt worden. Bovendien gaat er een preventief karakter uit van handhaven waarmee problemen naar de toekomst toe worden voorkomen. |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  | Haalbaar. Het is belangrijk dat we het principe rechtmatig en rechtvaardig voorzieningen verstrekken uitdragen.                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Juridische haalbaarheid                                                    | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Technische haalbaarheid                                                    | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|                |                  |
|----------------|------------------|
| Beleidsterrein | 4.3 Participatie |
| Teammanager    | Desiree Pot      |

## Re-integratie instrumenten

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Re-integratie instrumenten                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Portefeuillehouder                                                         | Kathy Arends                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Categorie                                                                  | Ombuiging aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in en leidt tot structureel lagere lasten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Toelichting                                                                | <p>We besparen op ons re-integratiebudget:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. We verlagen opnieuw het budget voor re-integratietrajecten.</li> <li>2. We stoppen met de samenwerking aan re-integratie met Lansingerlandse bedrijven in 'Het Nieuwe Wij'.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Context                                                                    | We hebben hierin een vrije keuze. Wel moet de pilot 'Het Nieuwe Wij' nog geëvalueerd worden voorjaar 2021.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Haalbaarheid                                                               | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Politieke haalbaarheid                                                     | <p>Ad 1. Bij de begroting 2021 is al de keuze gemaakt om het budget voor re-integratie niet mee te laten stijgen met de verwachte stijging van het aantal uitkeringen. Hierdoor moeten er al keuzes gemaakt worden in de begeleiding door focus op bepaalde doelgroepen. Door nog verdere bezuiniging op dit budget is het onvermijdelijk om de begeleiding aan sommige uitkeringsgerechtigden (bijvoorbeeld met een grote afstand tot de arbeidsmarkt) te staken. Dit heeft zowel gevolgen voor de uitstroom, als voor het ontwikkelperspectief van kandidaten. Verder speelt mee dat de prognoses aangeven dat er later dit jaar veel werklozen bijkomen. Indien het budget verder verlaagd wordt, zijn wij minder goed in staat deze groep op te vangen en aan het werk te helpen. Ook zijn we bezig met een aanbesteding voor nieuwe re-</p> |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | <p>integratiebedrijven. Hoe lager het budget, hoe lastiger het is om goede partijen te laten reageren en aan ons te binden. Dit was de vorige aanbesteding 3 jaar geleden ook een probleem.</p> <p>Ad 2. Als we per 2022 stoppen met 'Het nieuwe wij', dan lopen we vooruit op de conclusies van de evaluatie van deze samenwerking. Dit maakt een alternatieve doorstart onmogelijk.</p> |
| Bestuurlijke haalbaarheid |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Juridische haalbaarheid   | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Technische haalbaarheid   | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Beleidssterrein           | 4.3 Participatie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Teammanager               | Desiree Pot                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

## BELEIDSVELD 4.4 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING (WMO)

### Subsidies

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Subsidies sociaal domein                                                                                                         |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                              |
| Categorie                                                                  | Ombuiging aan de uitgavenkant.                                                                                                   |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in en leidt tot structureel lagere lasten.                                                                      |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                           |
| Toelichting                                                                | We kunnen besparen op de subsidies die wij verstrekken aan maatschappelijke organisaties in het voorveld van het sociaal domein. |
| Context                                                                    |                                                                                                                                  |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                               |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                                     |
| Haalbaarheid                                                               | Haalbaar.                                                                                                                        |
| Politieke haalbaarheid                                                     |                                                                                                                                  |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  |                                                                                                                                  |
| Juridische haalbaarheid                                                    | Voor sommige subsidies geldt een afbouwperiode, waardoor stoppen per 2022 niet mogelijk is.                                      |
| Technische haalbaarheid                                                    |                                                                                                                                  |

|                |                 |
|----------------|-----------------|
| Beleidsterrein | 4.1 Samenleving |
| Teammanager    | Desiree Pot     |

## Toegang aan de poort

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Toegang aan de poort Wmo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in en leidt tot structurele lagere lasten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Toelichting                                                                | We besparen op onze toegang tot Wmo door de toegang met minder fte aan Wmo-consulenten te organiseren.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Context                                                                    | We besparen op de uitvoering van een wettelijke taak. Op de Toegang besparen resulteert in wachtlijsten, een achteruitgang in de mate van dienstverlening, overschrijding van wettelijke termijnen en een verwachte stijging van het aantal klachten. Het betreft hier een open einde regeling met een wettelijke verantwoordelijkheid, als de noodzaak wordt vastgesteld voor een maatwerkvoorziening dan moet deze ingezet worden. Ook het doen van een brede uitvraag is een wettelijke verplichting. |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Incidenteel/structureel                                                    | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Haalbaarheid                                                               | Niet haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Politieke haalbaarheid                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Juridische haalbaarheid                                                    | Niet haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|                         |             |
|-------------------------|-------------|
| Technische haalbaarheid |             |
| Beleidsterrein          | 4.4 Wmo     |
| Teammanager             | Desiree Pot |

## Hulp bij huishouden: overstap indicatieprotocol van CIZ naar KPMG

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Beheersmaatregelen Wmo: hulp bij huishouden: overstap indicatieprotocol van CIZ naar KPMG                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleidswijziging                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Toelichting                                                                | We wijzigen onze indiceringswerkwijze, waardoor we bij bepaalde aanvragen minder uur huishoudelijke hulp gaan toekennen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Context                                                                    | <p>We hebben hierin een vrije keuze. Deze begrotingsknop past binnen beleidsplan Versterken van Veerkracht. Wel is een wijziging in de beleidsregels nodig waarbij we aangeven volgens de handreiking van KPMG te indiceren.</p> <p>Consequenties voor de uitvoering: consultants dienen geschoold te worden waarbij uitgelegd wordt wat het verschil is tussen het CIZ protocol en handreiking KPMG en hoe de handreiking van KPMG geïnterpreteerd dient te worden.</p>                                              |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Haalbaarheid                                                               | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Haalbaar. Het maatschappelijke effect is dat we verwachten gemiddeld 30 minuten minder te indiceren per week voor nieuwe inwoners die nog niet eerder Hbh gehad hebben. De mogelijkheid tot uitbreiding van het aantal minuten blijft bestaan: we zijn verplicht maatwerk te bieden. Inwoners die momenteel al een indicatie hebben, behouden hun huidige indicatie. Ook als hun indicatie afloopt zullen zij in de meeste gevallen hun huidige aantal minuten behouden. De reden hiervoor is dat zij aan hun huidige |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | indicatie gewend zijn en dat het voor hen makkelijk te beargumenteren is dat zij dit aantal minuten ook echt nodig hebben. Kortom: in huidige indicaties verandert niks en voor nieuwe inwoners bieden we meer uren als dat nodig blijkt. |
| Bestuurlijke haalbaarheid | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                 |
| Juridische haalbaarheid   | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                 |
| Technische haalbaarheid   | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                 |
| Beleidsterrein            | 4.4 Wmo                                                                                                                                                                                                                                   |
| Teammanager               | Desiree Pot                                                                                                                                                                                                                               |

## Hulpmiddelen: scootmobielpool invoeren bij verzorgingshuizen

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Beheersmaatregelen Wmo: hulpmiddelen: scootmobielpool invoeren bij verzorgingshuizen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleidswijziging.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Toelichting                                                                | We gaan werken met een scootmobielpool in verzorgingshuizen en gaan hierover in gesprek met alle inwoners die op dit moment een individuele scootmobiel tot hun beschikking hebben. Bij nieuwe beschikkingen van inwoners in verzorgingshuizen kan verwezen worden naar de scootmobielpool. Het afstaan van het recht op een eigen scootmobiel moet op vrijwillige basis gebeuren, tenzij aangetoond kan worden dat er geen (adequaat) gebruik meer van gemaakt wordt. |
| Context                                                                    | We hebben hierin een vrije keuze.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Haalbaarheid                                                               | Haalbaar, financieel voordeel zeer beperkt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Politieke haalbaarheid                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Juridische haalbaarheid                                                    | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Technische haalbaarheid                                                    | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Beleidssterrein                                                            | 4.4 Wmo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Teammanager                                                                | Desiree Pot                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

## Collectief vervoer

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Beheersmaatregelen Wmo: Collectief vervoer                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleidswijziging.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Toelichting                                                                | Het gaat om de volgende maatregelen: het invoeren van begrenzing van het aantal te bereizen kilometers, het uitsluiten van het gebruik van het CVV in de directe omgeving als men ook de beschikking heeft over een scooter en tenslotte alleen nog een CVV pas te verstrekken als er sprake is van een structurele vervoersbehoefte. Uiteindelijk gaat de afweging in de basis wel over noodzaak/passendheid. |
| Context                                                                    | We hebben hierin een vrije keuze.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Haalbaarheid                                                               | Nader onderzoeken, financieel voordeel naar verwachting zeer beperkt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Politieke haalbaarheid                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Juridische haalbaarheid                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Technische haalbaarheid                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Beleidssterrein                                                            | 4.4 Wmo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Teammanager                                                                | Desiree Pot                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

## Hulpmiddelen, niet verstrekken incidentele rolstoel

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Hulpmiddelen, niet verstrekken incidentele rolstoel                                                                  |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhove                                                                                                  |
| Categorie                                                                  | Ombuiging aan de uitgavenkant.                                                                                       |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleidswijziging.                                                                                                    |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                               |
| Toelichting                                                                | We wijzigen de criteria voor het verstrekken van een incidentele rolstoel, waardoor we deze minder vaak verstrekken. |
| Context                                                                    | We hebben hierin een vrije keuze.                                                                                    |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                   |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel.                                                                                                         |
| Haalbaarheid                                                               | Haalbaar, financieel voordeel zeer beperkt.                                                                          |
| Politieke haalbaarheid                                                     |                                                                                                                      |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  |                                                                                                                      |
| Juridische haalbaarheid                                                    | Haalbaar.                                                                                                            |
| Technische haalbaarheid                                                    | Haalbaar.                                                                                                            |
| Beleidssterrein                                                            | 4.4 Wmo                                                                                                              |
| Teammanager                                                                | Desiree Pot                                                                                                          |

## BELEIDSVELD 5.1 BEHEER OPENBARE RUIMTE

### (beeld)Kwaliteit openbare ruimte

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Het verlagen van de beeldkwaliteit van de openbare ruimte (reguliere areaal) naar C. Centra en stationsgebieden blijven dan wel op A                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Portefeuillehouder                                                         | Simon Fortuyn                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Categorie                                                                  | Ombuiging aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid perken we in of stellen we uit. Is een ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Toelichting                                                                | Het betreft het (deels) terugdraaien van de verhoging van de beeldkwaliteit van de openbare ruimte.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Context                                                                    | <p>Onderhoud van de openbare ruimte is een noodzakelijke basisvoorziening. Vigerende beeldkwaliteit is vastgesteld door de gemeenteraad.</p> <p>In het collegeprogramma 2018-2022 (T18.12216) is met ingang van 2019 extra geld opgenomen om de beeldkwaliteit in de buitenruimte te verhogen van C naar B en in de winkelcentra/stationsgebieden van C naar A. De raad heeft de bijbehorende begrotingswijziging (BR1800101) op 1 november 2018 vastgesteld</p> |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Haalbaarheid                                                               | De verwachting is dat het maatschappelijk en politiek gezien lastig haalbaar is. De openbare ruimte is erg belangrijk voor mensen in deze coronaperiode. Uit een recent uitgevoerd belevingsonderzoek openbare ruimte (najaar 2020) blijkt dat inwoners de kwaliteit van de openbare ruimte erg waarderen (zie ook U21.00123).                                                                                                                                   |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | Per 1 januari 2022 voldoen we volledig aan de ambitie van het college t.a.v. de gewenste verhoging van het beeldkwaliteitsniveau. Om het dan weer gelijk naar beneden bij te stellen komt bevreemdend over (zwabberend beleid). Er is risico op imagoschade.                                                                                                                                                                                   |
| Politieke haalbaarheid    | Onzeker. Beheer van de openbare ruimte was het belangrijkste verkiezingspunt van L3B en één van de speerpunten van het collegeprogramma. Zie ook raadsbesluit BR1800101.<br><br>Verlaging van de beeldkwaliteit leidt tot kapitaalvernietiging (assets moeten eerder vervangen worden bij een lager onderhoudsniveau en/of -frequentie).                                                                                                       |
| Bestuurlijke haalbaarheid | Beeldkwaliteit wordt breed gecommuniceerd en we verwachten (nog) meer meldingen en klachten van zowel inwoners als bedrijven wanneer de beeldkwaliteit achteruit gaat.                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Juridische haalbaarheid   | Lopende contracten zijn aanpasbaar. Voor parkmanagementcontracten en-afspraken ligt dat juridisch gezien lastiger.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Technische haalbaarheid   | Als de beeldkwaliteit <i>deels</i> naar beneden bijgesteld/gedifferentieerd wordt heeft dat geen directe structurele personele consequenties voor team Beheer. De besparing komt voort uit het niet uitgeven van geld/opdrachten aan derden; dit betekent dat contracten herzien moeten worden. Afhankelijk van het politieke draagvlak kunnen we (laten) onderzoeken hoe een besparing het best gerealiseerd kan worden en wat deze oplevert. |
| Beleidsterrein            | Beleidsveld 5.1 Beheer openbare ruimte en 5.2 Afval- en afvalwatermanagement                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Teammanager               | Natasja Boom                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

## Verduurzaming IBP

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Verduurzaming Integraal BeheerPlan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Portefeuillehouder                                                         | Simon Fortuyn                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Categorie                                                                  | Claim aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Toelichting                                                                | In raadsvoorstel BR2000060 zijn voor de verduurzaming IBP de volgende oplopende bedragen opgenomen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Context                                                                    | <p>Vrije keuze, hoewel er wel sprake is van Europese en landelijke klimaatdoelstellingen waar wij als gemeente geacht worden aan bij te dragen.</p> <p>Invulling geven aan een duurzaam ingerichte openbare ruimte met extra aandacht voor klimaat-adaptatie, circulaire economie en energietransitie. Duidelijke relatie met doelen Visie Lansingerland Duurzaam. De gemeente wil in 2050 CO2-neutraal en klimaatbestendig zijn.</p>        |
| Financieel effect                                                          | <p>PM</p> <p>Het te kiezen bedrag moet wel in overeenstemming zijn met scenario 3 uit het Adviesrapport 'Globale scenario's voor verduurzaming Integraal Beheerplan Openbare Ruimte' van de Antea Group (T19.21085).</p> <p>Bij lagere bedragen kies je voor een lager scenario (1 of 2), dit lagere scenario correspondeert niet met raadsbesluit BR2000060. Dit raadsbesluit spreekt al van een stapsgewijze invoering van scenario 3.</p> |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Haalbaarheid                                                               | De raad heeft met het raadsbesluit BR2000060 te kennen gegeven het IBP te willen verduurzamen. Voor de begroting 2021 is het duurzaamheidskader geschrapt. Enkele politieke partijen gaven aan                                                                                                                                                                                                                                               |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | <p>het hier niet mee eens te zijn bij de begrotingsbehandeling en dienden een motie in. Deze motie werd door het college ontraden en heeft het niet gehaald.</p> <p>De portefeuillehouder gaf wel aan inhoudelijk nog steeds achter de ambities te staan van raadsbesluit BR2000060 en sprak van “uitstel” i.p.v. “afstel”.</p> <p>Er is een directe relatie met de actualisering van het IBP. Deze is uitgesteld vanwege het (al dan niet tijdelijk) komen te vervallen van het duurzaamheidskader. Zie ook raadsinformatiebrief <b>U20.09762</b></p> |
| Politieke haalbaarheid    | De raad heeft deze claim in BR2000060 vastgesteld.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Bestuurlijke haalbaarheid | Noodzakelijk voor de realisatie van de ambities van de visie Lansingerland Duurzaam.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Juridische haalbaarheid   | De nationale CO <sub>2</sub> -reductiedoelstellingen zijn verankerd in de Klimaatwet. Alhoewel hieruit geen rechtstreekse juridische verplichting volgt, zijn wij in politiek-bestuurlijk opzicht wel gehouden aan het leveren van een bijdragen aan het behalen van de in de Klimaatwet en het Klimaatakkoord opgenomen doelstellingen.                                                                                                                                                                                                               |
| Technische haalbaarheid   | Het verwezenlijken van deze claim is technisch haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Beleidssterrein           | Beleidsveld 5.1 Beheer openbare ruimte                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Teammanager               | Natasja Boom                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

## Tarieven grafrechten kostendekkend

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Kostendekkendheid begraafplaats verhogen.                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Portefeuillehouder                                                         | Simon Fortuyn                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de ontvangstenkant.                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.                                                                                                                                                                                                |
| Toelichting                                                                | De kostendekkendheid van de begraafplaatsen is ongeveer 65%. Om tot 100% kostendekkendheid te komen kunnen de tarieven worden verhoogd.                                                                                                                                                             |
| Context                                                                    | We hebben hierin een vrije keuze.                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Haalbaarheid                                                               | De tarieven van de gemeente Lansingerland zijn al hoger dan die van omringende gemeenten. In het verleden zijn hier door burgers ook al diverse vragen over gesteld. We schatten in dat het maatschappelijke en politieke draagvlak gering is.                                                      |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Het verhogen van lasten voor onze inwoners kan naar verwachting op weinig politieke steun rekenen, zeker als deze lasten in vergelijking met andere gemeenten al relatief hoog zijn.<br><br>Recentelijk (december 2020, BR2000129) is nog besloten om de tarieven voor 2021 juist niet te verhogen. |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  | Er is geen bestuurlijke afspraken over dit onderwerp, er is geen samenwerking met andere bestuursorganen.                                                                                                                                                                                           |
| Juridische haalbaarheid                                                    | De baten en lasten rondom de begraafplaatsen zitten in een “gesloten” systeem net als afval en riolering. Nu de kosten ruim lager zijn dan de baten kunne we de baten verhogen. Op het                                                                                                              |

|                         |                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                         | moment dat de baten de lasten overstijgen zijn we verplicht dit in een voorziening te storten.                                                                                                                                 |
| Technische haalbaarheid | We hebben het in eigen hand. Door de vakafdeling wordt deze bezuinigingsknop als weinig realistisch ervaren. De huidige tarieven zijn al hoger dan die van omringende gemeenten, een tariefverhoging lijkt weinig realistisch. |
| Beleidsterrein          | Beleidsveld 5.1 Beheer openbare ruimte                                                                                                                                                                                         |
| Teammanager             | Natasja Boom                                                                                                                                                                                                                   |

## BELEIDSVELD 5.3 VASTGOED

### Verkoop van vastgoed, niet zijnde sportaccommodaties

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Verkoop van vastgoed, niet zijnde sportaccommodaties (o.a. gemeentehuis)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Portefeuillehouder                                                         | Simon Fortuyn                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting, zowel ontvangsten- als uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Beleid wijzigen we niet: geen wijzigingen t.o.v. de begroting</li> <li>2) Beleid perken we in of stellen we uit: verkoop een of meerdere accommodaties. Financieel effect is afhankelijk van het gekozen aanpak.</li> <li>3) Beleid doen we niet meer: verkoop van alle accommodaties. Financieel effect: PM</li> </ol>                                                                                                                                          |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | Idem aan uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Toelichting                                                                | Door vastgoed te verkopen besparen we op kapitaallasten en kosten voor exploitatie en onderhoud en genereren we eenmalige inkomsten. De maatschappelijke activiteiten waarvoor het vastgoed gebruikt worden komen te vervallen of moeten elders gehuisvest worden.                                                                                                                                                                                                                                         |
| Context                                                                    | <p>De context is afhankelijk van de te verkopen vastgoedobjecten. Afhankelijk hiervan is bijvoorbeeld ons beleid ten aanzien van cultuur, jeugdbeleid, Wmo en/of dienstverlening relevant.</p> <p>Voor Cultuur is er een relatie met de Cultuurhuizen Nota (i.v.m. Cultuurfabriek).</p>                                                                                                                                                                                                                    |
| Financieel effect                                                          | <p>PM, afhankelijk van de gekozen invulling.</p> <p>Voor Cultuur is er enkel een direct financieel effect indien De Snip wordt verkocht, de huren worden verhoogd en de gemeente vasthoudt aan volledige vergoeding van deze huur via een exploitatie bijdrage aan Oudheidkundige Vereniging en Museum Bleiswijk (T15.17258 ).</p> <p>Indirect is een verhoogde subsidieaanvraag i.v.m. verhoging van huur na verkoop een reëel financieel effect voor o.a. Concordia en Jay's Place (Cultuurfabriek).</p> |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Incidenteel/structureel   | Zowel structureel als incidenteel, zie toelichting                                                                                                                                                                                                                        |
| Haalbaarheid              | afhankelijk van de gekozen invulling.                                                                                                                                                                                                                                     |
| Politieke haalbaarheid    | afhankelijk van de gekozen invulling.<br><br>Indirect kan afstoting leiden tot verandering van o.a. het profiel en de kwaliteit van cultuurhuis de Cultuurfabriek zoals beschreven in de Nota Cultuurhuizen. Dit kan ondervangen worden in eventuele verkoopovereenkomst. |
| Bestuurlijke haalbaarheid | afhankelijk van de gekozen invulling.                                                                                                                                                                                                                                     |
| Juridische haalbaarheid   | afhankelijk van de gekozen invulling.<br><br>Ondervangen van doelstelling en behoud van kwaliteit volgens Nota Cultuurhuizen en vaste huurprijzen Cultuurhuizen in een eventuele verkoopovereenkomst.                                                                     |
| Technische haalbaarheid   | afhankelijk van de gekozen invulling.                                                                                                                                                                                                                                     |
| Beleidsterrein            | Zie kopje context                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Teammanager               | Desiree Pot                                                                                                                                                                                                                                                               |

## Verduurzaming maatschappelijk vastgoed niet meenemen in het onderhoud

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Verduurzaming maatschappelijk vastgoed niet meenemen in het onderhoud.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Portefeuillehouder                                                         | Simon Fortuyn                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Categorie                                                                  | Is de knop een claim (technisch noodzakelijk, of nieuw beleid), een ombuiging, of een oplossingsrichting?<br><br>Zit de knop aan de ontvangsten- of uitgavenkant?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | We gaan in beginsel uit van meerdere standen:<br><br><ol style="list-style-type: none"> <li><b>1) Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.</b></li> <li><b>2) Beleid wijzigen we niet.</b> Financieel effect beperkt zich tot wat bij de uitgangspunten is afgesproken (zoals bijvoorbeeld toepassen indexatie).</li> <li><b>3) Beleid perken we in of stellen we uit.</b> Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.</li> <li><b>4) Beleid doen we niet meer.</b> Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.</li> </ol> |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | We gaan in beginsel uit van meerdere standen:<br><br><ol style="list-style-type: none"> <li><b>1) Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.</b></li> <li><b>2) Beleid wijzigen we niet.</b> Financieel effect beperkt zich tot wat bij de uitgangspunten is afgesproken (zoals bijvoorbeeld toepassen indexatie).</li> <li><b>3) Beleid perken we in of stellen we uit.</b> Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.</li> <li><b>4) Beleid doen we niet meer.</b> Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.</li> </ol> |
| Toelichting                                                                | Op welke manier wordt de begrotingsknop ingezet?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Context                                                                    | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Is er een wettelijke verplichting i.r.t. de begrotingsknop, of hebben we hier vrije keuze?</li> <li>2. Is er een relatie met het coalitieakkoord, bestaand beleid, of de Lansingerland toekomstperspectieven?</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Financieel effect                                                          | Kan er al een indicatie worden gegeven over het financieel effect van de begrotingsknop? Bijvoorbeeld een onder- en bovengrens.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Incidenteel/structureel   | Van belang voor het bepalen van het structurele effect van de begrotingsknop.                                                                                                                                                                         |
| Haalbaarheid              | Graag een uitspraak over de haalbaarheid van de begrotingsknop.                                                                                                                                                                                       |
| Politieke haalbaarheid    | Wat is maatschappelijk draagvlak en effect? Ligt er een raadsbesluit aan ten grondslag? Is er een raadswens/toezegging?                                                                                                                               |
| Bestuurlijke haalbaarheid | Wat zijn de wensen en ambities van de wethouder? Is er sprake van noodzaak als gevolg van een risico? Is er een samenwerking met andere bestuursorganen?                                                                                              |
| Juridische haalbaarheid   | Wat schrijft het BBV en/of financiële verordening voor? Welke juridische vereisten zijn er? Welke juridische gevolgen zijn er?                                                                                                                        |
| Technische haalbaarheid   | Zijn er uitvoeringstechnisch nog beperkingen? Hoe realistisch is het verwezenlijken van de begrotingsknop? Hebben we dit in eigen hand, of zijn we afhankelijk van derden? Wat is het effect op de organisatie? Is er een relatie met de P-begroting? |
| Beleidsterrein            | In welk beleidsterrein valt de knop?                                                                                                                                                                                                                  |
| Teammanager               | Wie is ambtelijk verantwoordelijk (teammanager of DT-lid)?                                                                                                                                                                                            |

## Investering zonnepanelen op het zwembad

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Investering zonnepanelen op het zwembad                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Portefeuillehouder                                                         | Ankie van Tatenhoven                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Categorie                                                                  | De knop is een ombuiging aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | <p>We gaan in beginsel uit van meerdere standen:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li><b>1) Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.</b></li> <li><b>2) Beleid wijzigen we niet.</b> Financieel effect beperkt zich tot wat bij de uitgangspunten is afgesproken (zoals bijvoorbeeld toepassen indexatie).</li> <li><b>3) Beleid perken we in of stellen we uit.</b> Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.</li> <li><b>4) Beleid doen we niet meer.</b> Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.</li> </ol> |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | <p>We gaan in beginsel uit van meerdere standen:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li><b>1) Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.</b></li> <li><b>2) Beleid wijzigen we niet.</b> Financieel effect beperkt zich tot wat bij de uitgangspunten is afgesproken (zoals bijvoorbeeld toepassen indexatie).</li> <li><b>3) Beleid perken we in of stellen we uit.</b> Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.</li> <li><b>4) Beleid doen we niet meer.</b> Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.</li> </ol> |
| Toelichting                                                                | Op welke manier wordt de begrotingsknop ingezet?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Context                                                                    | <p>1. Is er een wettelijke verplichting i.r.t. de begrotingsknop, of hebben we hier vrije keuze?</p> <p>2. Is er een relatie met het coalitieakkoord, bestaand beleid, of de Lansingerland toekomstperspectieven?</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Financieel effect                                                          | Kan er al een indicatie worden gegeven over het financieel effect van de begrotingsknop? Bijvoorbeeld een onder- en bovengrens.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Incidenteel/structureel                                                    | Van belang voor het bepalen van het structurele effect van de begrotingsknop.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Haalbaarheid              | Graag een uitspraak over de haalbaarheid van de begrotingsknop.                                                                                                                                                                                       |
| Politieke haalbaarheid    | Wat is maatschappelijk draagvlak en effect? Ligt er een raadsbesluit aan ten grondslag? Is er een raadswens/toezegging?                                                                                                                               |
| Bestuurlijke haalbaarheid | Wat zijn de wensen en ambities van de wethouder? Is er sprake van noodzaak als gevolg van een risico? Is er een samenwerking met andere bestuursorganen?                                                                                              |
| Juridische haalbaarheid   | Wat schrijft het BBV en/of financiële verordening voor? Welke juridische vereisten zijn er? Welke juridische gevolgen zijn er?                                                                                                                        |
| Technische haalbaarheid   | Zijn er uitvoeringstechnisch nog beperkingen? Hoe realistisch is het verwezenlijken van de begrotingsknop? Hebben we dit in eigen hand, of zijn we afhankelijk van derden? Wat is het effect op de organisatie? Is er een relatie met de P-begroting? |
| Beleidsterrein            | In welk beleidsterrein valt de knop?                                                                                                                                                                                                                  |
| Teammanager               | Wie is ambtelijk verantwoordelijk (teammanager of DT-lid)?                                                                                                                                                                                            |

## Verhoging huren vastgoed

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Verhogen huren vastgoed                                                                                                     |
| Portefeuillehouder                                                         | Simon Fortuyn en Ankie van Tatenhove                                                                                        |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de ontvangstenkant.                                                                                  |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | N.v.t.                                                                                                                      |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.                        |
| Toelichting                                                                | Door de huren te verhogen op het gemeentelijk vastgoed kunnen er extra baten worden gegenereerd.                            |
| Context                                                                    | Relatief vrije keuze. Alles in overleg met huurder(s) dan wel ambtelijk opdrachtgevers.<br><br>Het betreft bestaand beleid. |
| Financieel effect                                                          | PM, dit is afhankelijk van de huurverhoging.                                                                                |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                 |
| Haalbaarheid                                                               | Haalbaar, betreffen contractuele verplichtingen / afspraken.                                                                |
| Politieke haalbaarheid                                                     | I.h.k.v. COVID kan verhogen van huur heel gevoelig liggen.                                                                  |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  | Overleg noodzakelijk, één lijn is belangrijk indien indexaties niet worden doorgevoerd / of teruggedraaid.                  |
| Juridische haalbaarheid                                                    | Weinig tot geen juridische gevolgen.                                                                                        |
| Technische haalbaarheid                                                    | Realistisch.                                                                                                                |
| Beleidssterrein                                                            | Maatschappelijk vastgoed en Economie                                                                                        |
| Teammanager                                                                | Frank Tijbosch                                                                                                              |

## BELEIDSVELD 6.1 RUIMTELIJKE ORDENING

### Leefomgeving

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Het beleid omtrent de kwaliteit van de leefomgeving.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Portefeuillehouder                                                         | Jan-Willem van den Beukel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Categorie                                                                  | Dit is een ombuiging of een claim aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.</li> <li>2) Beleid wijzigen we niet. Financieel effect beperkt zich tot wat bij de uitgangspunten is afgesproken (zoals bijvoorbeeld toepassen indexatie).</li> <li>3) Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.</li> <li>4) Beleid doen we niet meer. Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.</li> </ol> |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Toelichting                                                                | Je kunt het beleid handhaven of uitbreiden, of je zou het beleid kunnen inperken door de kwaliteit van de leefomgeving terug brengen naar het minimaal beleid (wettelijke taken).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Context                                                                    | <p>Er zijn wettelijke taken. Daarboven hebben we de keuze om de kwaliteit te verhogen.</p> <p>Dit hangt samen met de Toekomstvisie.</p> <p>In het coalitieakkoord en het collegeprogramma wordt gesteld dat de LSL nog aantrekkelijker moet worden voor de inwoners met leefbaarheid als prioriteit. Daarnaast is vermeld dat de kwaliteit van het oppervlaktewater verbeterd wordt.</p>                                                                                                                                                                          |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Haalbaarheid                                                               | Vanwege de samenhang met de toekomstvisie en het coalitieakkoord, lijkt de haalbaarheid beperkt.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Politieke haalbaarheid    | Op basis van het collegeprogramma is de wens om de kwaliteit van de leefomgeving hoog te houden. Dit hangt ook samen met de Toekomstvisie.                                                                                          |
| Bestuurlijke haalbaarheid | Het risico van het terugschroeven van het beleid naar de minimale taken is dat je meer bezwaarschriften te krijgen, die weer kosten met zich mee te brengen. Om dit te voorkomen zou je de beleidskaders moeten verruimen.          |
| Juridische haalbaarheid   | Er is een wettelijk minimum aan beleid.                                                                                                                                                                                             |
| Technische haalbaarheid   | Dit hebben we grotendeels in eigen hand. Er zal minder inzet van personeel nodig zijn als het beleid omtrent de kwaliteit van de leefomgeving beperkt wordt. Echter, geldt dit alleen als dit niet leidt tot meer bezwaarschriften. |
| Beleidssterrein           | 6.1 Ruimtelijke Ordening                                                                                                                                                                                                            |
| Teammanager               | Katinka Kensen                                                                                                                                                                                                                      |

## Woningbouwbeleid

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Het woningbouwbeleid                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Portefeuillehouder                                                         | Kathy Arends                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Categorie                                                                  | Een ombuiging of een claim aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.</li> <li>2) Beleid wijzigen we niet. Financieel effect beperkt zich tot wat bij de uitgangspunten is afgesproken (zoals bijvoorbeeld toepassen indexatie).</li> <li>3) Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.</li> <li>4) Beleid doen we niet meer. Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.</li> </ol> |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Toelichting                                                                | <p>We wijzigen het beleid niet of perken het in.</p> <p>Dit zou kunnen door het terugbrengen van het beleid omtrent Woningbouw naar minimaal beleid (wettelijke taken).</p> <p>In het kader van de toekomstvisie zou het echter nodig kunnen zijn om het beleid te intensiveren.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Context                                                                    | <p>Er zijn wettelijke minimale taken, maar daarboven zijn we vrij.</p> <p>Dit hangt samen met de Toekomstvisie. Het coalitieakkoord noemt de wens om kwaliteit van leefomgeving en een variëteit in aanbod van woningen. Er wordt gestreefd naar het bedienen van diverse doelgroepen voor een krachtige samenleving.</p>                                                                                                                                                                                                                                         |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Haalbaarheid                                                               | Wonen is een hot item en zal dat de komende jaren ook blijven i.v.m. het woningtekort. Er is een beroep gedaan door Provincie Zuid-Holland om mee te werken aan (sociale) woningbouw.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Politieke haalbaarheid    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Bestuurlijke haalbaarheid | <p>Het coalitieakkoord noemt de wens om kwaliteit van leefomgeving en een variëteit in aanbod van woningen. Er wordt gestreefd naar het bedienen van diverse doelgroepen voor een krachtige samenleving.</p> <p>Als je het beleid op het gebied van woningbouw terugschroeft, moet je de beleidskaders verruimen, om extra kosten te voorkomen door een toenemend aantal bezwaarschriften. Het gaat dan in de richting van “vergunningsvrij” wonen.</p> <p>Daarnaast beperk je met minder beleidsruimte de mogelijkheid om woningbouwprojecten te ontwikkelen en diverse doelgroepen te bedienen.</p> <p>Een alternatief idee is om voor elk initiatief dat beleid vraagt, te laten betalen.</p> |
| Juridische haalbaarheid   | Er is een juridische inspanningsverplichting op het gebied van wonen voor kwetsbaren, zoals op het gebied van Woon en Zorg en sociale woningbouw                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Technische haalbaarheid   | <p>We zijn ten dele vrij om het beleid aan te passen.</p> <p>Gemeente LSL is onderdeel van het Samenwerkingsverband Wonen Regio Rotterdam (SVWRR).</p> <p>Er zijn een aantal interne medewerkers actief op het gebied van woningbouwbeleid en daarmee is er een relatie met de P-begroting. Deze medewerkers zijn echter ook betrokken bij de uitvoering van woningbouwprojecten.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Beleidssterrein           | 6.1 Ruimtelijke Ordening                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Teammanager               | Katinka Kensen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | De inzet van de DCMR, maar is nauwelijks beïnvloedbaar<br><br>NB: Het Werkplan van de DCMR bevat voor 99% wettelijke taken, daar is het Werkplan ook voor opgesteld. De overige 1% is niet per se wettelijk, maar wel noodzakelijk (input Milieugedeelte Omgevingswet).                                                                                                                                                                                                  |
| Portefeuillehouder                                                         | Jan-Willem van den Beukel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Categorie                                                                  | Een ombuiging aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | Beleid wijzigen we niet. Financieel effect beperkt zich tot wat bij de uitgangspunten is afgesproken (zoals bijvoorbeeld toepassen indexatie). Betreft uitvoering wettelijke taken, daarop kunnen we niet bezuinigen. Indien een beleidswijziging noodzakelijk/onvermijdbaar is financieren we dit in beginsel niet uit het Werkplan-budget.                                                                                                                             |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Toelichting                                                                | Zie opmerkingen hierboven. Eventueel optie 1, intensiveren i.v.m. Omgevingswet. Maar dan vindt financiering vanuit project Omgevingswet plaats en niet vanuit Werkplan.                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Context                                                                    | Het Werkplan bevat voor 99% wettelijke milieugerelateerde taken, de overige taken zijn niet-wettelijk maar wel noodzakelijk.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Haalbaarheid                                                               | Onhaalbaar. Het werkplanbudget behelst voor 99% wettelijke taken en de overige 1% werkzaamheden zijn noodzakelijk i.v.m. de komst van de Omgevingswet. Momenteel komen we op het Werkplan geld te kort door de toegenomen toetsings-, toezicht- en handavingswerkzaamheden en hebben we noodgedwongen al moeten sturen op een inzet die lager is dan het regionaal afgesproken minimum van risico-gericht werken. De komende 2-3 jaren verwachten we eenzelfde werkdruk. |

|                           |                                                                                                                                                                           |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Politieke haalbaarheid    | N.v.t.                                                                                                                                                                    |
| Bestuurlijke haalbaarheid | N.v.t.                                                                                                                                                                    |
| Juridische haalbaarheid   | Het werkplan behelst voor ca. 99% wettelijke taken. Een klein deel bestaat uit advieswerkzaamheden voor de Omgevingswet.                                                  |
| Technische haalbaarheid   | Voor de uitvoering zijn we afhankelijk van DCMR. Het is een wettelijke verplichting om milieugerelateerde taken uit te laten voeren door een regionale uitvoeringsdienst. |
| Beleidsterrein            | 6.1 Ruimtelijke Ordening (Omgevingswet)                                                                                                                                   |
| Teammanager               | Beppie Hagenaars                                                                                                                                                          |

## BELEIDSVELD 6.2 INFRASTRUCTUUR EN MOBILITEIT

### Beperken/uitbreiden diensten bewaakte fietsenstalling

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Het beperken of uitbreiden van de diensten bij de bewaakte fietsenstallingen bij de twee metrostations                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Portefeuillehouder                                                         | Simon Fortuyn                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Categorie                                                                  | Een claim of een ombuiging aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.</li> <li>2) Beleid wijzigen we niet. Financieel effect beperkt zich tot wat bij de uitgangspunten is afgesproken (zoals bijvoorbeeld toepassen indexatie).</li> <li>3) Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.</li> </ol> |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Toelichting                                                                | We zouden zowel voor optie 1, 2 als 3 kunnen kiezen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Context                                                                    | <p>Er is geen wettelijke verplichting</p> <p>In het coalitieakkoord is genoemd dat het fietsparkeren op beide metrostations wordt uitgebreid.</p> <p>Dit hangt daarnaast samen met de toekomstperspectieven en de kwaliteit van wonen en de leefomgeving. Het bevordert de bereikbaarheid van de gemeente.</p>                                                                                                                                                 |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Haalbaarheid                                                               | De geplande uitbreiding van de exploitatiekosten bewaakte fietsenstalling is gekoppeld aan het project renovatie station Rodenrijs. Bij deze renovatie wordt een nieuwe gebouwde bewaakte fietsenstalling gebouwd. De realisatie is inmiddels aanbesteed. De exploitatie hiervan wordt nog aanbesteed, waardoor er straks 2 bewaakte stallingslocaties zijn in plaats van 1. Het terugschroeven van het exploitatiebudget, zou een                             |

|                           |                                                                                                                                                                           |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | fietsenstalling met bijbehorend vastgoed betekenen zonder bewaking. De haalbaarheid van een eventuele bezuiniging lijkt hiermee laag.                                     |
| Politieke haalbaarheid    | Er is een raadsbesluit (coalitieakkoord).                                                                                                                                 |
| Bestuurlijke haalbaarheid | Zie het coalitieakkoord.<br><br>Risico: Een nieuwe fietsenstalling met bijbehorend vastgoed zonder bewaking. Het doet daarmee af aan de bereikbaarheid van Lansingerland. |
| Juridische haalbaarheid   | N.v.t.                                                                                                                                                                    |
| Technische haalbaarheid   | Het realiseren van een besparing is wel mogelijk, want we hebben dit in eigen hand. Er is niet direct een relatie met de organisatie en de P-begroting.                   |
| Beleidssterrein           | 6.2 Infrastructuur en Mobiliteit                                                                                                                                          |
| Teammanager               | Katinka Kensen                                                                                                                                                            |

## BELEIDSVELD 6.3 ECONOMISCHE ONTWIKKELING

### Centrummanagement

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Centrummanagement                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Portefeuillehouder                                                         | Kathy Arends                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Categorie                                                                  | Ombuiging of zelfs een claim aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.</li> <li>2) Beleid wijzigen we niet. Financieel effect beperkt zich tot wat bij de uitgangspunten is afgesproken (zoals bijvoorbeeld toepassen indexatie).</li> <li>3) Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.</li> <li>4) Beleid doen we niet meer. Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.</li> </ol> |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Toelichting                                                                | We handhaven het beleid, we perken het in, of we breiden het zelfs uit.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Context                                                                    | <p>Voor zover bekend is er geen wettelijke verplichting.</p> <p>Het coalitieakkoord benoemt de inzet van de centrummanager expliciet.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Haalbaarheid                                                               | Als het coalitieakkoord en het collegeprogramma gehandhaafd blijven, lijkt de haalbaarheid klein. Daarnaast is de vraag of de medewerker dan niet elders wordt ingezet (verschuiving van kosten). De centrummanager is gekomen om 'rust' in het centrum van Bergschenhoek te brengen en voor een goede relatie met de winkeliersvereniging.                                                                                                                                                                                                                       |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           | Met de nieuwe economische visie zou dit initiatief mogelijk juist uitgebreid worden.                                                                                                                                                                                                           |
| Politieke haalbaarheid    | De centrummanager wordt expliciet genoemd in het Coalitieakkoord.                                                                                                                                                                                                                              |
| Bestuurlijke haalbaarheid | Het risico van het inperken van dit beleid is mogelijk een minder goede relatie met de ondernemingen (winkeliers) in het centrum. Dit zou wellicht kunnen leiden tot een versnippering van het contact (niet één aanspreekpunt binnen de gemeente) en de noodzaak tot meer interne afstemming. |
| Juridische haalbaarheid   | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Technische haalbaarheid   | Dit hebben we in eigen hand. Het gaat om inzet van eigen mensen. Dit heeft dus invloed op de P-begroting                                                                                                                                                                                       |
| Beleidssterrein           | 6.3 Economische Ontwikkeling                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Teammanager               | Gabby Prevo                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Horti Science                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Portefeuillehouder                                                         | Jan-Willem van den Beukel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Categorie                                                                  | Ombuiging of een claim aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.</li> <li>2) Beleid wijzigen we niet. Financieel effect beperkt zich tot wat bij de uitgangspunten is afgesproken (zoals bijvoorbeeld toepassen indexatie).</li> <li>3) Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.</li> <li>4) Beleid doen we niet meer. Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.</li> </ol> |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Toelichting                                                                | Het beleid wordt ingeperkt of uitgesteld. Of we intensiveren het.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Context                                                                    | <p>Er zijn geen wettelijke taken, we hebben hierin een vrije keuze.</p> <p>Innovatie binnen zowel de tuinbouwsector als duurzaamheid is een van de speerpunten binnen het coalitieakkoord.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Incidenteel/structureel                                                    | Incidenteel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Haalbaarheid                                                               | Haalbaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Er ligt een collegebesluit aan ten grondslag. Ambities inzake Lansingerland Home of Horti Science zijn in 2021 gedeeld met gemeenteraad.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  | Wens en ambitie van College. Zie Collegebesluit BW2100038.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Juridische haalbaarheid                                                    | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Technische haalbaarheid | Het verwezenlijken van de begrotingsknop is realistisch, omdat de keuze intern ligt. Er is een relatie met de P-begroting, omdat er inzet van eigen mensen mee gemoeid is. Verwachting is dat uit de visie en uitvoeringsprogramma een claim/ombuiging komt in financiële middelen en P-capaciteit. |
| Beleidsterrein          | 6.3 Economische Ontwikkeling                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Teammanager             | Katinka Kensen                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

## BELEIDSVELD 6.4 DUURZAAMHEID

### Verleggen accent duurzaamheid

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | <p>Het verleggen van het accent binnen Duurzaamheid. Er zijn drie pijlers binnen duurzaamheid, namelijk Klimaatadaptatie, Circulaire Economie en Energietransitie. Daaronder vallen diverse activiteiten, zoals de verduurzaming glastuinbouw (inclusief verkenning aansluiting op Warmteling), aardgasvrije wijken, laadpalen, windenergie, duurzaamheidsleningen en de duurzaamheidsvisie.</p> <p>De inzet op warmtetransitie van de glastuinbouw en aardgasvrije wijken is deels een wettelijke taak van de gemeente. Een van onze bouwstenen hiervoor is onze inzet voor een aansluiting op Warmteling. Een minder (pro-)actieve rol op dit onderdeel zou een mogelijke optie zijn.</p> |
| Portefeuillehouder                                                         | Jan-Willem van den Beukel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Categorie                                                                  | Een claim en/of een ombuiging aan de uitgavenkant.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien.</li> <li>2) Beleid wijzigen we niet. Financieel effect beperkt zich tot wat bij de uitgangspunten is afgesproken (zoals bijvoorbeeld toepassen indexatie).</li> <li>3) Beleid perken we in of stellen we uit. Is beperkte ombuiging en leidt tot incidentele voordelen of structureel lagere lasten.</li> <li>4) Beleid doen we niet meer. Is grotere ombuiging en leidt tot structureel lagere lasten.</li> </ol>                                                                                                                           |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | N.v.t.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Toelichting                                                                | Deze knop zal een combinatie zijn van diverse standen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Context                                                                    | <p>Er zijn wettelijke taken en landelijke doelstellingen (klimaatakkoord; van-gas-los).</p> <p>Het coalitieakkoord benoemt de energietransitie bij de glastuinbouw als speerpunt binnen het thema duurzaamheid. College en raad hebben de visie en uitvoeringsagenda duurzaamheid vastgesteld. Het thema is genoemd als speerpunt binnen de toekomstperspectieven en neemt een prominente rol in de positioneringsstrategie en omgevingsvisie.</p>                                                                                                                                                                                                                                          |

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Financieel effect         | PM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Incidenteel/structureel   | Dit is afhankelijk van de verschillende activiteiten                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Haalbaarheid              | Haalbaarheid lijkt beperkt, gezien het een belangrijke voorwaarde is voor horti science ontwikkeling en de vitaliteit en toekomstbestendigheid van de glastuinbouw, als ons grootste economische cluster.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Politieke haalbaarheid    | Specifiek onze inzet op een aansluiting op Warmteling is niet door de raad beslist. Onze inzet op verduurzaming van de glastuinbouw en aardgasvrije wijken is echter wel door de raad besloten in de uitvoeringsagenda Lansingerland duurzaam. De inzet op Warmteling vormt hier een belangrijke bouwsteen voor.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Bestuurlijke haalbaarheid | <p>Wensen wethouder: In het kader van het toekomstperspectief wordt dit onderwerp als topprioriteit binnen het thema duurzaamheid benoemd.</p> <p>Risico: voortgang op de warmtetransitie is van vitaal belang voor de vitaliteit en concurrentiepositie van de glastuinbouwsector en de haalbaarheid van onze horti science ambities. Het klimaatakkoord bevat het doel van een klimaatneutrale glastuinbouw (onder voorwaarden) in 2040.</p> <p>Risico: Geen actieve strategie op dit thema kan ervoor zorgen dat 'de omgeving voor je beslist'. Daarmee lopen we het risico dat er onvoldoende duurzame warmtebronnen beschikbaar zijn om de glastuinbouw en woningvoorraad (betaalbaar) te kunnen verduurzamen in de komende decennia.</p> <p>Samenwerking: nauwe samenwerking en lobby op dit thema met o.a. Ministerie van EZK, Gasunie, Provincie, omliggende Oostland-gemeenten, Glastuinbouw NL. Uit deze samenwerkingsverbanden stappen heeft consequenties voor de opgave, onze samenwerking met de glastuinbouwsector en onze positionering in de regio op dit thema.</p> |
| Juridische haalbaarheid   | <p>Er zijn vereisten voor de inzet op verduurzaming van de glastuinbouw en aardgasvrije wijken als wettelijke taak.</p> <p>Daarnaast is onze inzet hierop beschreven in de samenwerkingsovereenkomst Warmte Samenwerking Oostland.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Technische haalbaarheid   | Uitvoeringstechnisch is de knop haalbaar, aangezien wij onze inzet hierop zelf kunnen bepalen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Beleidsterrein            | 6.4 Duurzaamheid                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Teammanager               | Katinka Kensen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

## BELEIDSVELD 7.1 GRONDEXPLOITATIE

### Erfpacht

| Format begrotingsknoppen                                                   |                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Begrotingsknop                                                             | Erfpacht uitgeven aan de erfpachter tegen betaling van een (jaarlijkse) canon                        |
| Portefeuillehouder                                                         | Jan-Willem van den Beukel                                                                            |
| Categorie                                                                  | Oplossingsrichting aan de ontvangstenkant.                                                           |
| Knop uitgavenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen)    | n.v.t.                                                                                               |
| Knop ontvangstenkant (en indien mogelijk financiële impact op hoofdlijnen) | Beleid intensiveren we, versnellen we of komt voort uit verplichten die we niet kunnen terugdraaien. |
| Toelichting                                                                | Nader uit te werken                                                                                  |
| Context                                                                    | Nader uit te werken                                                                                  |
| Financieel effect                                                          | PM                                                                                                   |
| Incidenteel/structureel                                                    | Structureel                                                                                          |
| Haalbaarheid                                                               | Nader uit te werken                                                                                  |
| Politieke haalbaarheid                                                     | Nader uit te werken                                                                                  |
| Bestuurlijke haalbaarheid                                                  | Nader uit te werken                                                                                  |
| Juridische haalbaarheid                                                    | Nader uit te werken                                                                                  |
| Technische haalbaarheid                                                    | Nader uit te werken                                                                                  |
| Beleidsterrein                                                             | 7.1 Grondexploitatie                                                                                 |
| Teammanager                                                                | Gabby Prevo                                                                                          |